

Πετρογραφήματα

Σχολικό περιοδικό του 4^{ου} Γυμνασίου Πετρούπολης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- 3 Πρόλογος
- 6 Π. Δέλτα: Η ζωή και το έργο της
- 10 • Πρόγραμμα eTwinning
• Εκπαιδευτική Ρομποτική
- 12 Άντον Τσέχοφ: Όταν το ταλέντο συμβαδίζει με την ανθρωπιά
- 14 Το εξελικτικό ταξίδι στη μουσική
- 16 Ιστορίες από την Ευρώπη
- 18 Ντόπινγκ: Η πληγή του αθλητισμού
- 20 Το έργο και η ζωή του Γιάννη Ρίτσου
- 23 Η υπερθέρμανση της Γης
- 25 24 Ιουλίου: Ημέρα γιορτής της Ελληνικής Δημοκρατίας
- 28 Μια μικρή αναφορά στη μεγάλη Ζακλίν ντε Ρομιγί
- 29 • Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης
• Το ταξίδι μας στο Λονδίνο
- 30 200 χρόνια από τον θάνατο του λόρδου Βύρωνα
- 31 Ο Ύμνος εις την Ελευθερίαν

- 4 Στιγμιότυπα από τη φετινή χρονιά
- 8 Εκφοβισμός
- 11 Η πιο τρελή συνάντηση
- 13 Μικρές οικογενειακές παραδόσεις...
- 15 Σφυγμομέτρηση στην αυλή του σχολείου μας
- 17 Διαπίστευση Erasmus+
- 19 Δεν ξεχνώ...
- 22 Βιβλία που αγαπήθηκαν
- 24 Κακοποίηση γυναικών
- 26 Μια βόλτα στα Μουσεία του κόσμου

Πετρογραφήματα

Περιοδικό του 4^{ου} Γυμνασίου Πετρούπολης
Στρατηγού Κεφαλά 38 & Μυστρά, Πετρούπολη, Τ.Κ. 13231,
Τηλ. / φαξ: 2105010030, www.schoolpress.sch.gr/4gympefr

Επιμέλεια περιοδικού:
Κλαδίτου Δέσποινα, Τσουκνάκη Ευαγγελία
Ομάδα μαθητών (πόσες ιδέες!):
Οι μαθητές του Α1

Το οπισθόφυλλο είναι έργο της μαθήτριάς του Γ3
Μοσχού Ευαγγελίας

Θερμές ευχαριστίες στην κ. Μάρθα Δελτούζου που με την εμπειρία και την τεχνογνωσία της μας προσέφερε ανιδιοτελώς την αμέριστη βοήθειά της στον δημιουργικό σχεδιασμό και τη σελιδοποίηση του περιοδικού μας.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Με μεγάλη μου χαρά αποδέχτηκα την πρόταση της συντακτικής ομάδας των «Πετρογραφημάτων» να προλογίσω το φετινό τεύχος, μια ακόμα δημιουργία της σχολικής μας κοινότητας.

Το σχολικό περιοδικό μας δίνει βήμα στους μαθητές και είναι πολύ σημαντικό για ένα σχολείο να υποστηρίζει κάθε προσπάθειά των παιδιών του να εκφράσουν τις σκέψεις, τα συναισθήματα και τους προβληματισμούς τους. Δεν είναι μόνο η ικανοποίηση που νιώθει κανείς όταν μοιράζεται τις απόψεις του και νιώθει πως ακούγεται η φωνή του, είναι και η ευχαρίστηση που αντλεί από τη συμμετοχή του σε μια ομαδική δραστηριότητα, η οποία σιγά-σιγά αποδίδει καρπούς.

Τον Σεπτέμβριο ανέλαβα τα καθήκοντα μου ως Διευθύντρια του σχολείου μας, ενός σχολείου με

δραστήριο Σύλλογο Διδασκόντων και σημαντικό εκπαιδευτικό έργο. Συνεχίζοντας αυτή την καλή παράδοση, με συναίσθηση της σημαντικής αποστολής μας και με γνώμονα την αγάπη μας για τα παιδιά, όλοι οι εκπαιδευτικοί θέσαμε ως πρωταρχικό στόχο τη δημιουργία των καλύτερων προϋποθέσεων, ώστε ο κάθε μαθητής, η κάθε μαθήτριά μας να χαράξει μια ξεχωριστή, επιτυχή πορεία μάθησης, δημιουργίας, προόδου.

Και φυσικά αυτός ο στόχος περνά μέσα από τη δημιουργία ενός δημοκρατικού σχολείου, ανοικτού στην κοινωνία, που προσφέρει ίσες ευκαιρίες σε όλους τους/τις μαθητές/ριες και ανταποκρίνεται αποτελεσματικά στον ρόλο του, τη δημιουργία ολοκληρωμένων προσωπικοτήτων. Ένα σχολείο που δίνει προτεραιότητα στον σεβασμό των δικαιωμάτων του κάθε ανθρώπινου πλάσματος, στον σεβασμό της διαφορετικότητας, αλλά και του περιβάλλοντος που αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της ποιότητας ζωής. Μέσα στο πλαίσιο αυτό καλούμαστε όλοι να σεβόμαστε τον κανονισμό του σχολείου που μας βοηθά να συνυπάρχουμε και να συνεργαζόμαστε αρμονικά, καθώς και τον σχολικό χώρο που μας υποδέχεται καθημερινά, όπως και κάθε χώρο που μας φιλοξενεί.

Με τη στενή συνεργασία όλων των μελών της σχολικής μας κοινότητας ευελπιστούμε στην εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία του σχολείου μας. Έτσι θα καταφέρουμε να αντιμετωπίσουμε τα τρέχοντα πρόβλήματα και να υλοποιήσουμε νέους στόχους με επιτυχία. Δύναμη, αισιοδοξία, αλληλοκατανόηση και αγάπη για το σχολείο μας, ας είναι οι σύμμαχοί μας.

Εύχομαι να είναι καλοτάξιδο το νέο τεύχος «των Πετρογραφημάτων» και εσείς, παιδιά, να μας εκπλήσετε πάντα με τις όμορφες δημιουργικές ιδέες σας!

Η Διευθύντρια,
Βασιλική Τζώρτζου

ΣΤΙΓΜΙΟΤΥΠΑ ΑΠΟ ΤΗ ΦΕΤΙΝΗ ΧΡΟΝΙΑ

- δημιουργήσαμε origami-γερανοπούς για να φέρουμε ελπίδα στις ψυχές των παιδιών που νοσηλεύονται σε νοσοκομεία.

Πρόκειται για μια πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Μαθητικού Εθελοντικού Δικτύου 'You Smile' του Οργανισμού «Το Χαμόγελο του Παιδιού», με αφορμή την ιστορία της Σαντάκο Σασάκι, ενός από τα πολλά παιδιά-θύματα του βομβαρδισμού της Χιροσίμα. Το παιδί νοσηλευόταν στο νοσοκομείο με λευχαιμία και έβαλε στόχο να διπλώσει 1000 χάρτινους γερανοπούς, ώστε να πραγματοποιηθεί μια ευχή της για τύχη, υγεία και ευημερία.

- ασχοληθήκαμε με την εκπαιδευτική ρομποτική

- επισκεφτήκαμε τη Βουλή. Καθισμένοι στα έδρανα νιώσαμε για λίγο σαν βουλευτές...

- και από τη Βουλή βρεθήκαμε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Η επίσκεψή μας στο Στρασβούργο, τέλη Νοεμβρίου, εποχή που η Αλσατία φορά τα χριστουγεννιάτικα της μας ενθουσίασε! Και δεν περιοριστήκαμε στις ομορφιές της, αλλά περάσαμε και στη γειτονική Γερμανία (ο Ρήνος είναι το σύνορό τους), στη Φρανκφούρτη και τη Χαϊδελβέργη. Αξέχαστη εμπειρία που μας άφησε υπέροχες αναμνήσεις.

- Καινούρια χρονιά! Με ευχές για το καλύτερο...

- στις σχολικές γιορτές θυμηθήκαμε σπουδαία ιστορικά γεγονότα και χορέψαμε παραδοσιακούς χορούς...

- φτιάξαμε και θερμοκήπιο

- μάθαμε πολλά στις εκπαιδευτικές επισκέψεις. Σπουδαίο μάθημα με βιωματικό χαρακτήρα!

- περάσαμε υπέροχα στις εκδρομές

Μυστράς

Μονεμβασιά

Λευκάδα

- κάποιοι από εμάς βραβεύτηκαν για τη συμμετοχή τους στα αθλήματα της επιτραπέζιας αντισφαίρισης, το μπάσκετ και το βόλεϊ.

ΠΗΝΕΛΟΠΗ ΔΕΛΤΑ: Η ζωή και το έργο της

Φέτος συμπληρώνονται 150 χρόνια από τη γέννηση της Πηνελόπης Δέλτα, μιας γυναίκας με ξεχωριστή προσωπικότητα και πλούσιο, πολυεπίπεδο έργο. Διαθέτοντας δυναμικό χαρακτήρα, έντονο πατριωτισμό και πολιτική σκέψη, η Πηνελόπη Δέλτα έζησε μια ενδιαφέρουσα ζωή και επιδόθηκε σε σπουδαίο συγγραφικό έργο. Στο ευρύ κοινό έγινε γνωστή κυρίως για τα παιδικά και ιστορικά της μυθιστορήματα. Υπήρξε μια από τις σημαντικότερες γυναικείες φυσιογνωμίες στις κρίσιμες για τον ελληνισμό πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα.

ΠΗΝΕΛΟΠΗ ΔΕΛΤΑ

"Παραμύθι χωρίς όνομα"

*Αν ο φαθένας σφάητουσαν
λιγότερο το άτομο του
και δούλευε περισσότερο
για το γενικό καλό,
θα έβλεπε μία ημέρα πως γάλι
για τον εαυτό του δούλεψε,
και πως αντί να φατασοζει,
κατάφερε να κολοζει...*

Πηνελόπη

Γεννήθηκε στις 24 Απριλίου του 1874 στην Αλεξάνδρεια σε μια εύπορη οικογένεια. Πατέρας της ήταν ο **Εμμανουήλ Μπενάκης**, επιχειρηματίας αλλά και εθνικός ευεργέτης, ενώ η μητέρα της **Βιργινία Χωρέμη** υπήρξε μέλος της ισχυρής τότε εμπορικής οικογένειας Χωρέμη. Είχαν μαζί έξι παιδιά: τον Αντώνη, την Αλεξάνδρα, την Αργίνη, τον Αλέξανδρο, τον Κωνσταντίνο και την Πηνελόπη να είναι το τρίτο παιδί. Η οικογένεια ανέπτυξε φιλία με τον **Ελευθέριο Βενιζέλο**, με τον οποίο η συγγραφέας διατηρούσε αλληλογραφία μέχρι τον θάνατό του, το 1936.

Πέρασε τα παιδικά και εφηβικά της χρόνια στην Αλεξάνδρεια, ενώ ταξίδευε πολύ στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Η οικογένειά της της παρείχε κάθε δυνατότητα για εκπαίδευση και πνευματική καλλιέργεια. Οι αυταρχικές παιδαγωγικές μέθοδοι της μητέρας της όμως, διαμόρφωσαν εύθραυστο τον χαρακτήρα της. Αρκετές φορές θεωρούσε ότι μόνος τρόπος αντιμετώπισης των προβλημάτων είναι ο θάνατος. Πάντως το έμφυτο συγγραφικό της ταλέντο εκδηλώθηκε ήδη από την παιδική της ηλικία

Η οικογένεια μετακόμισε προσωρινά στην Αθήνα το 1882. Το 1895 η Πηνελόπη παντρεύτηκε τον πλούσιο Φαναριώτη επιχειρηματία **Στέφανο Δέλτα**, γεγονός που αποτέλεσε λύτρωση από το οικογενειακό περιβάλλον και ταυτόχρονα τον δρόμο για την πνευματική της ανάπτυξη και ωριμότητα.

Το ζευγάρι απέκτησε τρεις κόρες: τη Σοφία Μαυροκορδάτου, τη Βιργινία Ζάννα (γιαγιά του πρώην πρωθυπουργού Αντώνη Σαμαρά) και την Αλεξάνδρα Παπαδοπούλου, τις οποίες ανέθρεψε υποδειγματικά.

Το 1905 επέστρεψαν στην Αλεξάνδρεια, όπου η Πηνελόπη γνώρισε σε μια δεξίωση και ερωτεύτηκε τον **Ίωνα Δραγούμη**, που ήταν υποπρόξενος της Ελλάδας στην Αλεξάνδρεια. Η σχέση τους όμως δεν ευδοκίμησε, επειδή η συγγραφέας διέθετε υψηλή αίσθηση ευθύνης απέναντι στην οικογένειά της. Διατηρήθηκε σε πλατωνικό επίπεδο και έληξε το 1908, όταν ο Δραγούμης δημιούργησε δεσμό με τη σπουδαία ηθοποιό Μαρίκα Κοτοπούλη.

Από το 1906 ως το 1913 έζησε στη Φρανκφούρτη, όπου γνώρισε τον Μανόλη Τριανταφυλλίδη και τη νεότερη γενιά δημοτικιστών (Δελμούζο, Γληνό). Έθεσε στόχο να γράψει **παιδικά βιβλία στη δημοτική γλώσσα**, ελκυστικά στα παιδιά, ώστε να αγαπήσουν το διάβασμα. Και πράγματι, βιβλία της όπως *Τα μυστικά του Βάλτου*, *Ο Μάγκας*, *Ο Τρελαντώνης*, *Τον καιρό του Βουλγαροκτόνου* γαλούχησαν πολλές γενιές παιδιών.

Το 1910 ξεκίνησε η μακρόχρονη αλληλογραφία της Πηνελόπης Δέλτα με τον Γάλλο βυζαντινολόγο Γκιστάβ Σλιμπερζέ, που τη βοήθησε στη συγγραφή των μυθιστορημάτων της που είχαν σχέση με τη **βυζαντινή ιστορία**.

Εξέδωσε το πρώτο της μυθιστόρημα, το *Για την Πατρίδα*, το 1909, το οποίο εκτυλίσσεται κατά τη διάρκεια της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας. Σύντομα ακολούθησε το μυθιστόρημά της, *Τον καιρό του Βουλγαροκτόνου*, ενώ το στρατιωτικό κίνημα στο Γουδί το 1909 την ενέπνευσε να γράψει το *Παραμύθι χωρίς όνομα* (1911).

Η συγγραφέας με την αδελφή της Αλεξάνδρα

Μεγάλη θεωρείται και η συμβολή της στη **συγκέντρωση προφορικών πηγών** της σύγχρονης ιστορίας. Ξεκινώντας με τις καταγραφές των **απομνημονευμάτων των μακεδονομάχων**, οι οποίες αποτελούν σήμερα πολύτιμες ιστορικές πηγές, κατόρθωσε να συλλέξει προφορικές μαρτυρίες και διηγήσεις για τα πιο σημαντικά, πολιτικά και πολεμικά, γεγονότα του καιρού της.

Η ευαισθησία της στα εθνικά θέματα και η οικογενειακή της παράδοση δεν την άφησαν αμέτοχη στις δύσκολες στιγμές της χώρας. Το 1918 πήρε μέρος σε δύο αποστολές στην Ανατολική Μακεδονία για να βοηθήσει παλινοστούντες ομήρους από τη Βουλγαρία. Την ίδια ευαισθησία έδειξε κατά τη Μικρασιατική καταστροφή και τον Ελληνοϊταλικό πόλεμο του 1940.

Οι εθνικές και πολιτικές περιπέτειες της Ελλάδας (πόλεμοι, διχασμός, απόπειρα δολοφονίας του Βενιζέλου, μικρασιατική καταστροφή) επηρέασαν την ευαίσθητη, συναισθηματική ψυχροσύνθεσή της, η οποία δέχτηκε ισχυρό πλήγμα όταν, το 1920, δολοφονήθηκε ο Ίων Δραγούμης.

Το 1925, χρονιά που εκδόθηκε *Η ζωή του Χριστού*, η Πηνελόπη Δέλτα διαγνώστηκε με σκλήρυνση πλάκας, μια αρρώστια που χειροτέρευε με την πάροδο του χρόνου και την ταλαιπώρησε μέχρι τον θάνατό της. Η συγγραφική της έμπνευση όμως διατηρήθηκε αστείρευτη, παρόλο που υπέφερε μέσα της.

Στις αρχές του 1941 ο Δραγούμης, αν και νεκρός, «μπήκε» ξανά στη ζωή της. Ο αδελφός του, Φίλιππος, παρέδωσε στην Πηνελόπη τα προσωπικά του ημερολόγια και αρχεία. Εκείνη, αφού ξόδεψε αμέτρητες ώρες μελετώντας τα, πρόσθεσε άλλες χίλιες περίπου σελίδες σχολίων στο έργο του αγαπημένου της.

Εμμανουήλ Μπενάκης, πατέρας της Πηνελόπης Δέλτα

Στις 27 Απριλίου του 1941 η συγγραφέας έκανε **απόπειρα αυτοκτονίας** παίρνοντας δηλητήριο. Ήταν η ημέρα που οι Γερμανοί εισέβαλαν στην Αθήνα και η Ελλάδα βρισκόταν πάλι σε νέα εθνική περιπέτεια. Η Πηνελόπη Δέλτα πέθανε πέντε ημέρες ύστερα από τη λήψη του δηλητηρίου, έχοντας αποπειραθεί να αυτοκτονήσει άλλες δύο φορές στο παρελθόν. Στον τάφο της, στον κήπο του σπιτιού της, χαραχτηκε σύμφωνα με δική της επιθυμία η λέξη **ΣΙΩΠΗ**.

ΕΡΓΑ ΤΗΣ: *Η καρδιά της βασιλοπούλας* (1909), *Στοχασμοί περί της ανατροφής των παιδιών μας* (1910), *Παραμύθια και άλλα* (1915), *Στο κοτέτσι* (1922), *Ο Τρελαντώνης* (1932), *Μάγκας* (1935), *Στα μυστικά του Βάλτου* (1937), *Οι Ρωμιοπούλες* (1939)

ΠΗΓΕΣ:

- Wikipedia
- Μουσείο Μπενάκη
- Lifo
- Καθημερινή
- Aesop
- Thessaloniki arts and culture

Κακούρη Αθηνά

Καλλιό Αγγελική

Λιακοπούλου Κλειώ

Λούτα Ευαγγελιστή Μαύρα Ιωάννα

ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ

Ενα θέμα που μας απασχολεί όλους, ενήλικες και ανήλικους, είναι ο εκφοβισμός και γενικότερα η βία, επιθετική συμπεριφορά που μπορεί να εκδηλωθεί γύρω μας. Η βία μπορεί να πάρει πολλές μορφές. Μπορεί να είναι λεκτική, σωματική, σεξουαλική, συναισθηματική. Οποσδήποτε πιο εύλωτα είναι τα παιδιά και οι έφηβοι, αφού λόγω ηλικίας δεν ξέρουν πώς να αμυνθούν και να την αντιμετωπίσουν.

Πάμε να αναφέρουμε μερικά στοιχεία για κάποιες μορφές εκφοβισμού:

BULLYING

Αναφέρεται στη σωματική ή/και ψυχολογική κακοποίηση ή ταπείνωση ατόμων που στοχοποιούνται από κάποια ομάδα ή και μεμονωμένα άτομα.

Δεν αποτελεί αποκλειστικά σχολικό φαινόμενο, αφού το συναντούμε σε όλες τις ηλικίες και τις κοινωνικές ομάδες, για παράδειγμα σε αθλητικά σωματεία και σε χώρους εργασίας.

ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ

Πρόκειται για φαινόμενο νεανικής παραβατικότητας. Αναφέρεται στη χρήση βίας μεταξύ μαθητών με στόχο να προκληθεί φόβος, πόνος ή αναστάτωση. Εμφανίζεται με λόγια (κοροϊδίες, ντροπιστικά σχόλια), με χτυπήματα, με κοινωνικό εκφοβισμό (διάδοση φημών, καταστροφή προσωπικών αντικειμένων, απομόνωση από την ομάδα), με ηλεκτρονικό εκφοβισμό (cyberbullying).

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΣ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ

Λέγεται και cyberbullying, αφού επιδιώκεται η απειλή ή ταπείνωση και παρενόχληση μέσω Διαδικτύου, μηνυμάτων στο κινητό είτε άλλων ψηφιακών τεχνολογιών.

ΠΑΡΕΝΟΧΛΗΣΗ

Ο όρος καλύπτει ένα ευρύ φάσμα επαναλαμβανόμενων συμπεριφορών που ενοχλούν ή και απειλούν το θύμα.

Ειδικότερα ως σεξουαλική παρενόχληση ορίζονται οι επίμονες και ανεπιθύμητες σεξουαλικές προτάσεις σε οποιονδήποτε χώρο, όπου οι συνέπειες της άρνησης είναι δυνητικά επιζήμιες για το θύμα.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΟΝΟΜΕΥΣΗ

Είναι η έκφραση αρνητικών συναισθημάτων ή εκτιμήσεων για ένα άτομο με στόχο να παρεμποδιστεί η επίτευξη των στόχων του. Μπορεί να περιλαμβάνει κακόβουλη κριτική που καταλήγει στην αρνητική αξιολόγηση του ατόμου.

Όταν η κοινωνική υπονόμηση παρατηρείται στο εργασιακό περιβάλλον, χρησιμοποιείται για να παρεμποδίσει κάποιον συνάδελφο να δημιουργήσει, να επιτύχει και να διατηρήσει την καλή του φήμη. Οι

υπονομευτές μπορεί να διασπείρουν εσφαλμένες ή παραπλανητικές πληροφορίες με στόχο να πλήξουν την εργασιακή εικόνα του συναδέλφου τους και να κερδίσουν έτσι αναγνώριση για τους εαυτούς τους.

Η κοινωνική υπονόμηση πηγάζει τις περισσότερες φορές από τις ανταγωνιστικές σχέσεις που επικρατούν σε ορισμένες ομάδες και μπορεί να επηρεάσει σοβαρά την ψυχική υγεία του ατόμου που την δέχεται.

ΛΕΚΤΙΚΗ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ

Περιγράφεται ως μια αρνητική δήλωση που απευθύνεται στο θύμα ή είναι σχετική με το θύμα. Αν ο θύτης δεν ζητήσει συγγνώμη άμεσα και δεν ανακαλέσει την επίμαχη δήλωση, τότε μιλάμε για λεκτική κακοποίηση.

Πιστεύεται ότι ο θύτης είναι πιθανό να έχει χαμηλή αυτοεκτίμηση και προσβάλλει το θύμα για να το θέσει σε παρόμοια θέση, δηλαδή να αποκτήσει αρνητική εικόνα για τον εαυτό του. Πολλές φορές χαρακτηρίζεται από συναισθηματική ανωριμότητα, με αποτέλεσμα να μην γνωρίζει άλλο τρόπο επικοινωνίας με τους γύρω του.

Πρόκειται για μια μορφή κακοποίησης που προκαλεί στο θύμα συναισθηματικό πόνο και ψυχική οδύνη και μακροπρόθεσμα μπορεί να το οδηγήσει σε καταθλιπτικές και αγχώδεις διαταραχές.

ΕΜΠΡΗΣΤΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Από τότε που μπήκε στη ζωή μας το Διαδίκτυο, συναντούμε συχνά αυτό τον όρο, που αναφέρεται σε αντιδικία μεταξύ χρηστών του Διαδικτύου. Κυριαρχεί ο επιθετικός τόνος, η διάθεση για διένεξη και συχνά οι εμπλεκόμενοι προβαίνουν σε προσβολές και ύβρεις.

Πλέον ως κοινωνικό φαινόμενο έχει διαχυθεί και εκτός Κυβερνοχώρου και παρατηρείται σε δημόσιους χώρους, στα ΜΜΕ, αλλά και σε πολιτικούς χώρους.

Συχνά γίνεται λόγος και για εσκεμμένη εμπρηστική γλώσσα. Κίνητρο του εμπρηστικού ομιλητή (flamer) είναι η πρόκληση αναταραχής. Στη σύγχρονη αργκό του Διαδικτύου έχουν επικρατήσει οι όροι τρολ και τρολάρισμα για αυτή τη συμπεριφορά.

ΡΗΤΟΡΙΚΗ ΜΙΣΟΥΣ

Είναι η ρητορική που εκφράζει μίσος και ενθαρρύνει τη βία απέναντι σε ένα άτομο ή σε ομάδα ανθρώπων. Συχνά εκφέρεται από άτομα με ρατσιστικές πεποιθήσεις εξυπηρετώντας τις επιδιώξεις τους. Αναπτύσσεται συνήθως σε περιόδους κρίσεων και οδηγεί την κοινωνία σε βίαιες, συγκρουσιακές καταστάσεις.

ΛΕΚΤΙΚΗ ΑΜΥΝΑ: ΜΙΑ ΠΙΘΑΝΗ ΛΥΣΗ;

Τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει πολλές συζητήσεις σχετικά με διάφορους τρόπους αντιμετώπισης βίαιων κακοποιητικών συμπεριφορών. Πολλοί μιλούν για τη λεγόμενη λεκτική άμυνα, που βασίζεται στη χρησιμοποίηση κατάλληλων λέξεων και τεχνικών για την πρόληψη και την αποκλιμάκωση μιας επίθεσης.

Πρόκειται για ένα είδος "διαχείρισης κρίσεων" που θεωρεί πως η στάση και γενικότερα η γλώσσα του σώματος, ο τόνος της φωνής, και η σωστή επιλογή λέξεων μπορούν να λειτουργήσουν θετικά για να ηρεμήσει μια δυσάρεστη κατάσταση πριν εκδηλωθεί βία. Περιλαμβάνει τεχνικές όπως τη χρήση ενός time-out και την εκτροπή της συζήτησης σε λιγότερο «φλέγοντα» θέματα. Υπάρχει επίσης η δυνατότητα να πάρουν τον λόγο και να διαχειριστούν τη συνομιλία άλλα άτομα της ομάδας που έχουν λιγότερο πάθος.

Η λεκτική άμυνα βοηθά τους ανθρώπους να υπερασπίζονται λεκτικά τους εαυτούς τους ενάντια σε επιθετικές συμπεριφορές, θέτοντας όρια σε όσους δεν σέβονται.

Καμπή Ελένη Α1

Πρόγραμμα eTwinning

Τη φετινή χρονιά υλοποιήσαμε ένα έργο eTwinning με τίτλο "Our Cultural elements that make us who we are" στο οποίο συμμετείχαν μαθητές του Β1 Πληροφορικής και των Αγγλικών. Ιδρυτές του έργου είναι οι Naz ERTUNC και Aysegül YAZAN από το σχολείο Azmimilli Ortaokulu της Τουρκίας. Από το σχολείο μας συνιδρύτρια είναι η κ. Αδαμαντία Λιακουρίσιου ΠΕ06 και συμμετέχουσα η κ. Τσουκνάκη Ευαγγελία ΠΕ86. Μεταξύ των ξένων εταίρων είναι και η Ρουμανία.

στικά και τα περιβαλλοντικά προγράμματα που εκπονήθηκαν στο σχολείο μας.

Στο πλαίσιο του έργου οι μαθητές μας είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν διαφορετικούς πολιτισμούς και να προωθήσουν τις πολιτιστικές τους αξίες σε διεθνές επίπεδο.

Τα παιδιά συνεργάστηκαν με προθυμία και στη δημιουργία του λογότυπου του έργου. Οι προτάσεις ήταν πολλές και μετά από ψηφοφορία προέκυψε το παρακάτω:

Η συνεργασία μας με τους εταίρους υπήρξε αποδοτική. Δημιουργήσαμε πλούσιο υλικό (ψηφιακά βιβλία, βίντεο, αφίσες) μέσα από δραστηριότητες που τις χαρήκαμε πολύ!

Η παρουσίαση του προγράμματος eTwinning πραγματοποιήθηκε στις 28/05/2024 μαζί με τα πολιτι-

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΡΟΜΠΟΤΙΚΗ B5STAR

Ένα καινοτόμο πρόγραμμα ρομποτικής «έτρεξε» φέτος στο σχολείο μας. Μαθητές του σχολείου μας εργάστηκαν ομαδικά για να σχεδιάσουν και να κατασκευάσουν ρομπότ. Έμαθαν να γράφουν κώδικα, να κατανοούν λογικά διαγράμματα και να προγραμματίζουν τις ενέργειες των ρομπότ. Πρόκειται για μια ξεχωριστή διαδικασία που αναπτύσσει τη δημιουργικότητα και ενθαρρύνει την εύρεση λύσεων σε προβλήματα. Είναι απίστευτη η χαρά που νιώθεις όταν βλέπεις τα ρομπότ να λειτουργούν! Σίγουρα για κάποιους θα μπορούσε να είναι μια ενδιαφέρουσα επαγγελματική επιλογή.

3^η χρονιά συνεργασίας με το ΕΚΠΑ, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών Η ΠΙΟ ΤΡΕΛΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ!

Λίγα λόγια για την ομάδα

Έχοντας δουλέψει από κοινού τα παιδιά, μέσα από διάφορα παιχνίδια/ασκήσεις σχετικά με την κίνηση του σώματος, τη σημασία του διαλόγου και την αλληλεπίδραση μεταξύ τους τόσο σε ζευγάρια, όσο και σε ομάδες περισσότερων ατόμων, κατάφεραν να δημιουργήσουν ένα δρώμενο με θέμα τα ψυχοσωματικά συμπτώματα στους έφηβους!

Ένας θεματικός άξονας τεράστιας σημασίας που έθεσε φέτος το Πανεπιστήμιο, όχι μόνο για τις/τους έφηβες/ους, αλλά για όλους τους ανθρώπους. Τα παιδιά είναι έτοιμα να σας πάνε ένα ταξίδι στο υπόβαθρο της ψυχής και να σας δείξουν πώς μπορούν να συμβιώσουν έχοντας διαφορετικές ιδεοψυχαναγκαστικές διαταραχές και ψυχοσωματικά συμπτώματα!

Παρουσίαση στην Aula, της Φιλοσοφικής Σχολής -Η ΠΙΟ ΤΡΕΛΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ- από το τμήμα Β2. Πλούσιο το χειροκρότημα!

Θεατρικές ασκήσεις και παιχνίδια μας εξοικείωσαν με το θέατρο και έδεσαν την ομάδα

Λίγα λόγια για το έργο

Στην αυλή του σχολείου έξι έφηβοι, συζητάνε για το πάρτι έκπληξη που θέλουν να διοργανώσουν για τη μετακόμιση της φίλης τους από την Πετρούπολη στη Δάφνη. Συζητώντας για το τι αρμοδιότητες θα

πρέπει να αναλάβουν, βγαίνουν στην επιφάνεια όλες οι ανασφάλειες και οι ψυχαναγκασμοί τους, γεγονός που δυσχεραίνει τη συνεργασία τους. Όσο περνάει η ώρα ανακαλύπτουν ένα κοινό μυστικό! Η μεγαλύτερη έκπληξη είναι η συνειδητοποίηση τους πως όλες/όλοι πάσχουν από κάποιο ψυχοσωματικό σύμπτωμα, το οποίο προσπαθούσαν τόσο καιρό να κρατήσουν κρυφό!

✓ Συντονίστριες από το ΕΚΠΑ οι σπουδάστριες Μόνικα Χρονοπούλου και Τζένη Δελημπαταδάκη, τις οποίες και ευχαριστούμε θερμά για τη ζωντάνια, τις ιδέες και το οργανωτικό όσο και συνεργατικό τους πνεύμα!

Σώμα και ψυχή αναπαρίστανται θεατρικά και ξαφνικά, όσα ζούμε και μένουν ανομολόγητα εμφανίζονται μπροστά στα μάτια μας και λειτουργούν θεραπευτικά! Πολύ δυνατή εμπειρία!

Πριν την παρουσίαση...

Άντον Τσέχοφ: Όταν το ταλέντο συμβαδίζει με την ανθρωπιά

Θα αναφερθούμε σε έναν από τους πιο δημοφιλείς θεατρικούς συγγραφείς, του οποίου τα έργα εξακολουθούν να συγκινούν το κοινό, παρόλο που έχουν περάσει ήδη 120 χρόνια από τον θάνατό του. Τα έργα του θεωρούνται κλασικά και παραστάσεις τους ανεβαίνουν τακτικά, σε κάθε θεατρική σεζόν. Μιλάμε για τον σπουδαίο **Άντον Τσέχοφ**, του οποίου το διήγημα **«ο Βάνκας»** διδάσκεται στην Α΄ Γυμνασίου και εξακολουθεί να μαγεύει τους μαθητές. Ας δούμε μερικές βασικές πληροφορίες για τη ζωή και το έργο του:

ΠΟΙΟΣ ΗΤΑΝ

Ρώσος **συγγραφέας** πολλών διηγημάτων, θεατρικών έργων και μυθιστορημάτων.

Υπήρξε σπουδαίος **ανανεωτής του θεάτρου**. Με τις καινοτομίες του καθόρισε σε μεγάλο βαθμό το θέατρο του 20ου αιώνα.

Βαθιά **ανθρωπιστής**, ανέδειξε την κοινωνική αδικία και την καταπίεση της εποχής του και πρόσφερε πολλά σε όσους υπέφεραν.

ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ

Γεννήθηκε στις 17 Ιανουαρίου 1860 στην κωμόπολη Ταγκανρόγκ, στη νότια Ρωσία.

Ήταν το τρίτο από τα έξι παιδιά της οικογένειάς του

και μεγάλωσε σε πολύ αυστηρό θρησκευτικό περιβάλλον.

Έμαθε τα πρώτα του γράμματα στο ελληνικό σχολείο της Τανγκαρόνγκ (υπήρχε εκεί μια ακμάζουσα ελληνική παροικία).

Από την 6η τάξη του γυμνασίου η κακή οικονομική κατάσταση της οικογένειάς του τον υποχρέωσε να βγάζει μόνος του το ψωμί του, παραδίδοντας μαθήματα κατ' οίκον.

Η ΙΑΤΡΙΚΗ

Το 1879 μπαίνει στο ιατρικό τμήμα του πανεπιστημίου της Μόσχας, το οποίο τελείωσε το 1884.

Άσκησε ενεργά **το επάγγελμα του γιατρού**. Πολύ συχνά παρέχει τις υπηρεσίες του δωρεάν.

Εργάστηκε ακούραστα για την **καταπολέμηση της χολέρας** που μαστίζε εκείνα τα χρόνια τη κεντρική Ρωσία.

Μελέτησε τις άθλιες συνθήκες διαβίωσης **των καταδίκων στη νήσο Σαχαλίνη** (νησί του Ειρηνικού, όπου το ρωσικό κράτος εκτόπιζε κατάδικους), ζώντας μαζί τους για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Η ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Από μικρή ηλικία όμως είχε ανακαλύψει άλλο ένα πάθος του. Ήδη από το γυμνάσιο είχε αρχίσει να γράφει **διηγήματα** και **χιουμοριστικά κείμενα**. Όλα αυτά τα εξέδιδε σε γνωστά περιοδικά της εποχής του.

Οι ιστορίες του (ενδεικτικά αναφέρονται *Η κυρία με το σκυλάκι*, *Η Μονομαχία*, *Ψυχούλα*, *Το έγκλημα* ή *Ένα Δράμα στο κυνήγι*) είχαν μεγάλη απήχηση και το όνομά του άρχισε να διαδίδεται.

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ

1886: Γράφει το πρώτο του θεατρικό έργο με τίτλο **«Κύκνειο Άσμα»**, το οποίο δεν έτυχε ευρείας αποδοχής από το κοινό.

Το 1896 ανεβαίνει στην Πετρούπολη το έργο του **«Ο Γλάρος»**, χωρίς να λάβει όμως ένθερμη υποδοχή

από το κοινό. Εκείνη τη χρονιά θα αντιμετωπίσει την πρώτη σοβαρή εκδήλωση της φυματίωσης, που στην συνέχεια τον οδήγησε στον θάνατό του.

Η εξέλιξη της ασθένειάς του τον αναγκάζει το 1897, να πάει στη Ριβιέρα της Νότιας Γαλλίας, ενώ την ίδια περίοδο στην ρωσική επαρχία ξεκινά να παίζει το θεατρικό του έργο **«Ο Θεός Βάνιας»**.

1898: Ο Τσέχοφ γνωρίζει τον κορυφαίο Ρώσο σκηνοθέτη του Θεάτρου Τέχνης της Μόσχας **Στανισλάφσκι**. Έναν άνθρωπο που με τις καινοτομίες του επηρέασε την εξέλιξη της υποκριτικής τέχνης κατά τον 20ο αιώνα.

Η ΚΑΤΑΞΙΩΣΗ

Η συνεργασία τους θα δρομολογήσει μια περίοδο ιδιαίτερα επιτυχημένης πορείας του Τσέχοφ στη θεατρική σκηνή.

1898 - 1899: παρουσιάζονται στο κοινό της Μόσχας από το Θέατρο Τέχνης, με μεγάλη επιτυχία, τα έργα του **«Ο Γλάρος»** και **«Ο Θεός Βάνιας»**.

1900: γίνεται μέλος της Ρωσικής Ακαδημίας.

1901: παντρεύεται την ηθοποιό **Όλγα Κνίππερ**. Την ίδια χρονιά ανεβαίνει στη Μόσχα το έργο του **«Οι τρεις αδελφές»**, πάλι από το Θέατρο Τέχνης.

Την ίδια εποχή εγκαθίσταται στην Κριμαία, αφού το ήπιο κλίμα της τον βοηθά να αντιμετωπίζει πιο εύκολα τα συμπτώματα της ασθένειάς του που διαρκώς επιδεινώνεται.

Μικρές Οικογενειακές Παραδόσεις...

Τα παιδικά μου χρόνια είναι σημαδεμένα από υπέροχες χριστουγεννιάτικες αναμνήσεις και παραδόσεις. Από τότε που θυμάμαι τον εαυτό μου, η παραμονή και η μέρα της Πρωτοχρονιάς είναι αφιερωμένες στη γιαγιά μου. Ως η μεγαλύτερη από τα ξαδέλφια μου, θυμάμαι έντονα κάθε Πρωτοχρονιά να βοηθάω τη γιαγιά μου στην κουζίνα και στο στρώσιμο του γιορτινού τραπεζιού. Είναι μια μικρή μας παράδοση, κάτι για το οποίο αδημονούσαμε και οι δύο κάθε χρόνο.

Μια άλλη ανάμνηση που θα μπορούσε να είναι και οικογενειακή μας παράδοση έχει αποτυπωθεί έντονα στο μυαλό μου: από τότε που ήμουν μικρή η γιαγιά μου με έπαιρνε στην κουζίνα και φτιάχναμε λουκουμάδες, το αγαπημένο της γλυκό, μπορώ πια να πω και το δικό μου αγαπημένο γλυκό. Ίσως αυτός να είναι ο λόγος που λατρεύω τόσο πολύ τα γλυκά και την Πρωτοχρονιά, η οποία κάθε χρόνο είναι διαφορετική, μα τα σημαντικά παραμένουν πάντα ίδια: η μυρωδιά από το αλεύρι που πετάγαμε η μία στην άλλη καθώς μαγειρεύαμε, η μυρωδιά από το τηγάνισμα σε συνδυασμό με το μέλι και την κανέλα και το συνηθισμένο «κυνήγι θησαυρού» για να βρούμε πού είχε κρύψει η γιαγιά τη μερέντα.

Πιθανόν αυτός να είναι ο λόγος που μου κακοφάνηκε τόσο πολύ πέρυσι, όταν χρειάστηκε να μπω

1904: παρουσιάζει στο Θέατρο Τέχνης το τελευταίο, και πολύ αγαπημένο στην Ρωσία, θεατρικό του έργο **«Ο Βυσσινόκηπος»**.

Λίγους μήνες αργότερα υπέκυψε στην ασθένειά του.

ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥ

Άσκησε μεγάλη επίδραση στη θεατρική λογοτεχνία του 20ου αιώνα.

Έργα του ανεβαίνουν συνεχώς από σπουδαία θεατρικά σχήματα σε όλο τον κόσμο.

Σατίριζε με το έργο του όσες παθογένειες έβλεπε στην κοινωνία της Ρωσίας.

Κυρίως στο στόχαστρό του έμπαινε η αστική τάξη, με την στασιμότητα και την αδράνειά της.

Οι ήρωές του είναι άνθρωποι της ανώτερης κυρίως τάξης, που «ξοδεύουν» άσκοπα τη ζωή τους, αδιάφοροι για την κοινωνική αδικία που επικρατεί γύρω τους και τις αλλαγές που συντελούνται στην πολυτάραχη αυγή του 20ου αιώνα.

Ν. Γύζη, Γιαγιά χορεύει με τα εγγόνια της

μόνη μου στην κουζίνα για να φτιάξω τους πατροπαράδοτους λουκουμάδες, ώστε να νιώσω ότι δεν έχουν αλλάξει και τόσα πολλά μέσα στα τελευταία χρόνια. Μου φαίνεται ότι τελικά ίσως αυτές να είναι οι πραγματικές χαρές των γιορτών. Μικρές στιγμές της καθημερινότητας, οι οποίες με την πάροδο του χρόνου γίνονται οι δικές μας οικογενειακές παραδόσεις και αποκτούν μια ξεχωριστή θέση στην καρδιά μας.

Στέλλα Βινιέρτου Γ

Το εξελικτικό ταξίδι της μουσικής

Ακούμε μουσική όσο διαβάζουμε, όσο κοιμόμαστε, όσο κάνουμε μπάνιο, όσο οδηγούμε, όσο αθλούμαστε, για να χαλαρώσουμε, για να χορέψουμε, για να αποσπάσουμε την προσοχή μας από την κούραση της καθημερινότητας. Με αυτά τα παραδείγματα φανερώνουμε ότι η μουσική παίζει έναν σημαντικό ρόλο στις ζωές χιλιάδων ανθρώπων. Όσο την απολαμβάνουμε, όμως, έχουμε αναρωτηθεί ποτέ για την πορεία της και για το πώς έφτασε στο σημείο που βρίσκεται τώρα;

Η μουσική γεννήθηκε στην **Προϊστορική εποχή** με τις αρχαιότερες συλλογές Προϊστορικών μουσικών οργάνων να έχουν βρεθεί στην Κίνα και να χρονολογούνται μεταξύ των 7000 και 6600 π.Χ.

Χρόνια μετά, η μουσική επεκτείνεται και στην **Αρχαία Ελλάδα**, όπου ο όρος μουσική εννοούσε τον μουσικά προκαθορισμένο στίχο, όπως εμφανιζόταν στα διάφορα ποιητικά είδη και κυρίως στη λυρική ποίηση. Στο αρχαίο ελληνικό θέατρο υπήρξε ένα σημαντικό κομμάτι, στο οποίο χρησιμοποιούνταν όργανα όπως ο αυλός, η λύρα και ιδιαίτερα η κιθάρα που συνοδεύονταν από μεικτές χορωδίες.

Κατά τη διάρκεια του **Μεσαίωνα**, το μοναδικό ευρωπαϊκό ρεπερτόριο που διασώζεται και χρονολογείται πριν τις αρχές του 8ου αιώνα είναι το μονοφωνικό λειτουργικό τραγούδι της Ρωμαϊκής Καθολικής Εκκλησίας, της οποίας η κύρια παράδοση ονομάζεται Γρηγοριανό Μέλος.

Στην **Αναγεννησιακή περίοδο** η προσκόλληση πάνω στην αρχαία μετρική της ποίησης, οδηγούσε στη σύνθεση μουσικής επάνω στα πρότυπα της. Η μουσική δείχνει να ξεφεύγει από τα δεσμά της πολυπλοκότητας του προηγούμενου αιώνα και παρουσιάζεται πιο ελεύθερη και λιγότερο φορτωμένη. Το πολυφωνικό Σανσόν βρίσκεται στην καλύτερη εποχή του και πολλές μελωδίες από γνωστά Σανσόν χρησιμοποιήθηκαν σαν βάσεις για τη δημιουργία έργων θρησκευτικού χαρακτήρα.

Κατά την **Κλασική εποχή της μουσικής**, από περίπου το 1750 έως το 1820, στερεοποιήθηκαν τα περισσότερα πρότυπα και κανόνες σχετικά με την παρουσίαση και την τεχνολογία της κλασικής μουσικής και ήταν η περίοδος που το πιάνο έγινε το κυρίαρχο όργανο

μουσικού πληκτρολογίου. Η **όπερα μπουόφα** υπήρξε ειδική μορφή όπερας η οποία επικεντρώνονταν στην κωμωδία, και γνώρισε ιδιαίτερη διάδοση, αυτή την εποχή, όπως συνέβη και στα πνευστά όργανα.

Το 1900, ήταν η δεκαετία όπου γεννήθηκε η **τζαζ** στη Νέα Ορλεάνη και διαδόθηκε σε όλη την χώρα της Αμερικής. Την ίδια εποχή εμφανίζεται η πρώτη αφροαμερικάνικη οργανική μουσική, το **Ραγκτάιμ** (1917) στις Μεσοδυτικές Πολιτείες. Ύστερα, το 1920 δημιουργείται το **ραδιόφωνο** που συμβάλλει σημαντικά στην εξάπλωση και την διάδοση των μουσικών ακουσμάτων.

Έπειτα, το 1940, στον ελλαδικό χώρο, δημιουργούνται τραγούδια εμπνευσμένα από την κατοχή με μια από τις πιο διάσημες Ελληνίδες τραγουδίστριες να είναι η **Σοφία Βέμπο** με το πιο εμβληματικό της τραγούδι το «Βάζει ο Ντούτσε την στολή του».

Το '60 η **ποπ** και η **ροκ** ξεκινούν την καριέρα τους όπως και συγκροτήματα σαν τους The Beatles, The Rolling Stones και οι πολύ διάσημοι τραγουδιστές Bob Dylan και Elvis Presley. Ήταν, επίσης, η δεκαετία που τα παγκοσμίως διάσημα βραβεία **Grammys** ξεκίνησαν το ταξίδι τους. Πολλοί καλλιτέχνες έχουν βραβευτεί με το συγκεκριμένο βραβείο, χάρη στις ποικίλες κατηγορίες του. Θεωρούνται ως τα πιο σημαντικά βραβεία που μπορεί να λάβει ένας καλλιτέχνης και η νίκη τους είναι ένα καθοριστικό σημείο στην καριέρα όλων των καλλιτεχνών.

Μετά από 20 χρόνια, η δεκαετία του '80. Η δεκαετία του 1980 ήταν μια ζωντανή εποχή για τη μουσική, με την άνοδο διάφορων ειδών όπως η ποπ, η ροκ και η **χιπχοπ**. Εμβληματικοί καλλιτέχνες όπως ο Michael Jackson, η Madonna και ο Prince κυριάρχησαν στα charts, φέρνοντας στο προσκήνιο τα μοναδικά στυλ και τις αξέχαστες επιτυχίες τους. Η μουσική σκηνή της δεκαετίας του '80 χαρακτηρίστηκε από πιασάριες μελωδίες, **συνθεσάιζερ** και ενεργητικές ερμηνείες που αντηχούν ακόμα στο κοινό σήμερα.

Η δεκαετία του 1990 υπήρξε μάρτυρας μιας ποικιλίας μουσικών στυλ και υποκοιλουόρων. Η μουσική

Grunge, με επικεφαλής συγκροτήματα όπως οι Nirvana και οι Pearl Jam, αναδείχθηκε ως μια ισχυρή φωνή εξέγερσης και αυθεντικότητας. Η ποπ μουσική αναζωπυρώθηκε με μπάντες αγοριών όπως οι Backstreet Boys και γυναικείες μπάντες όπως οι Spice Girls, κατακτώντας τις καρδιές των θαυμαστών σε όλο τον κόσμο. Το hip-hop συνέχισε να εξελίσσεται, με καλλιτέχνες όπως ο Tupac Shakur και ο Notorious B.I.G να διαμορφώνουν τη χρυσή εποχή του είδους.

Οι αρχές της δεκαετίας του 2000 έφεραν μια **συγχώνευση** διαφορετικών μουσικών επιρροών. Οι αστέρες της ποπ και της R&B, όπως η Britney Spears και ο Usher, κυριάρχησαν στα charts, ενώ **εναλλακτικές ροκ μπάντες** όπως οι Coldplay και οι Linkin Park κέρδισαν ευρεία δημοτικότητα. Η άνοδος των **ψηφιακών πλατφόρμων μουσικής** και η έλευση των υπηρεσιών κοινής χρήσης αρχείων έφεραν επίσης επανάσταση στον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι καταναλώναν τη μουσική, καθιστώντας την πιο προσιτή από ποτέ.

Φ τ ά ν ο υ μ ε στο σήμερα, έτος 2024 που η μουσική είναι **απίστευτα ποικιλόμορφη** και συνεχώς εξελίσσεται. Καλλιτέχνες από διάφορα είδη, όπως ποπ, χιπ-χοπ, ροκ και ραπ, συνεχίζουν να ξεπερνούν τα όρια και να **πειραματίζονται με νέους ήχους**. Οι **υπηρεσίες ακρόασης**, όπως το Spotify, έχουν κάνει τη μουσική πιο προσιτή, επιτρέποντας στους ακροατές να ανακαλύψουν ένα ευρύ φάσμα καλλιτεχνών και ειδών. Τα **μέσα κοινωνικής δικτύωσης** έπαιξαν επίσης σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της μουσικής βιομηχανίας, δίνοντας στους **ανεξάρτητους καλλιτέχνες** μια πλατφόρμα για να επιδείξουν το ταλέντο τους και να συνδεθούν άμεσα με τους θαυμαστές.

Συνοψίζοντας, καταλαβαίνουμε ότι η **μουσική δεν παραμένει ποτέ σταθερή** και, συνήθως, μεταβάλλεται για να προσαρμοστεί σε κάθε εποχή. Όσο οι άνθρωποι και οι κοινωνίες αλλάζουν τόσο θα αλλάζει και η μουσική, ώστε να ταιριάζει με τις προτιμήσεις κάθε δεκαετίας αλλά, επίσης, για να μεταφέρει ένα μήνυμα στην κοινωνία. Γι' αυτό η μουσική πολλές φορές λειτουργεί ως ένας **τρόπος ενημέρωσης και διαμαρτυρίας** που αφορά τα κοινωνικά προβλήματα που παρουσιάζονται σε διαφορετικές χρονικές περιόδους.

Δήμητρα Ζουζουλή, Γ'2
Ιφιγένεια Γραμματικάκη, Γ'3

Σφυγμομέτρηση στην αυλή μας

Σκεφτήκαμε να διερευνήσουμε τις προτιμήσεις των συμμαθητών μας στο σχολείο, τα χόμπι τους, πώς τους αρέσει να περνούν τον ελεύθερο χρόνο τους. Γκάλοπ, λοιπόν, ή μάλλον χρησιμοποιώντας την ελληνική λέξη, **σφυγμομέτρηση** στην αυλή του σχολείου!

Ξεχυθήκαμε με τα ερωτηματολόγια και αρχίσαμε να ρωτάμε. Προσπαθήσαμε να είναι το δείγμα μας (75 από τους 314 μαθητές του σχολείου μας) όσο γίνεται πιο αντιπροσωπευτικό, γι αυτό ρωτήσαμε παιδιά και από τις τρεις τάξεις, αγόρια και κορίτσια. Επεξεργαστήκαμε τις απαντήσεις τους και σας παρουσιάζουμε **τα συμπεράσματά μας**:

- Το 50% των συμμαθητών μας ασχολείται με κάποιο **άθλημα**, κυρίως ποδόσφαιρο, μπάσκετ και αρκετοί με την ενόργανη γυμναστική. Λιγότεροι προτιμούν το βόλεϊ, ενώ ένα μικρό ποσοστό αναφέρθηκε στο τένις και το ζίου-ζίτσου.
- Περίπου το 30% δήλωσε ότι αυτό που τους αρέσει περισσότερο είναι να ακούν μουσική. Διερευνήσαμε λοιπόν τις **μουσικές προτιμήσεις** τους: Το 30% από αυτούς ακούει λαϊκά/ρεμπέτικα, το 20% ακούει pop, ένα άλλο 20% ακούει trap, ενώ υπάρχει κι ένας αριθμός παιδιών (περίπου το 15%) που ακούει Kpop. Οι υπόλοιποι ακούν rap, RnB, rock, αλλά και μπαλάντες.
- Σε ό,τι αφορά τους **τραγουδιστές**, αυτοί που συγκέντρωσαν πολλές προτιμήσεις ήταν ο Ν. Οικονομόπουλος και η Taylor Swift. Αναφέρθηκαν όμως και τα ονόματα των Γονίδη, Καρρά, Παντελίδη, Παπακωνσταντίνου, Μαραβέγια καθώς και της Lana del Ray.
- Οι υπόλοιπες προτιμήσεις μοιράστηκαν σε **δραστηριότητες** όπως η ζωγραφική, ο χορός, το βιβλίο, ο κινηματογράφος και η παρακολούθηση τηλεοπτικών προγραμμάτων όπως το Survivor.

Οι μαθητές των τμημάτων Α1, Α3

ΜΙΚΡΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ... ...που έφτασαν στο σχολείο μας μέσω του προγράμματος Erasmus+

Ο κόλπος των Αγγέλων

Αυτή η υπέροχη μπλε θάλασσα που αντικρίζει κι αγκαλιάζει τη Νίκαια, κομμάτι της περίφημης «Κυανής Ακτής», λέγεται «κόλπος των Αγγέλων», “Baie des Anges” στα γαλλικά.

Από πού πήρε άραγε αυτό τ' όνομα; Υπάρχουν τρεις εκδοχές:

▮ Διωγμένοι κακίη κακώς από τον Παράδεισο, ο Αδάμ κι η Εύα ακολούθησαν ένα σμήνος αγγέλων, που τους οδήγησαν σ' ένα μέρος τόσο όμορφο όσο ο Παράδεισος που είχαν χάσει.

▮ Το σώμα μιας 15χρονης χριστιανής από την Καισάρεια, μετά από τα φρικτά βασανιστήρια που υπέστη από τους Ρωμαίους το 250, οδηγήθηκε με μια βάρκα από τους αγγέλους στη Νίκαια κι έγινε η προστάτις της πόλης, η Sainte Réparate. Έτσι ονομάζεται ο καθεδρικός ναός της πόλης.

▮ Τέλος κι ίσως λίγο πιθανότερο: οι ψαράδες της περιοχής συχνά πυκνά συναντούσαν ένα είδος ψαριού που βρίσκεται μεταξύ καρχαρία και σαλαχιού, σχετικά ακίνδυνου για τον άνθρωπο κι όχι για τα δίχτυα τους, που τα πτερύγια του τους θύμιζαν φτερά αγγέλου, το Αγγελόψαρο.

Ο πρώτος Grimaldi του Μονακό

Στη φωτογραφία βλέπουμε το άγαλμα του πρώτου Grimaldi που κυβέρνησε το Μονακό, του Francisco Grimaldi. Να πούμε εδώ ότι ο οίκος των Grimaldi είναι ο αρχαιότερος βασιλικός οίκος της Ευρώπης (700 χρόνων) και οφείλει την αρχαιότητά του σε ένα επεισόδιο μυθικού/ιστορικού χαρακτήρα, που συνέβη πολύ πριν ο Ραϊνιέ παντρευτεί την Grace Kelly και γίνει το Μονακό ο φορολογικός παράδεισος, όπου πολιτογραφούνται οι πλούσιοι του πλανήτη.

Ο Francisco Grimaldi λοιπόν, ο επονομαζόμενος «Malizia», δηλαδή πονηρός, κατεργάρης ή και κακόβουλος, ήταν Γενοβέζος από οικογένεια ευγενών φεουδαρχών και θεωρείται ο γενάρχης του οίκου... αν και αυτό δεν είναι και πέρα για πέρα αληθινό.

Για να μην μπαίνουμε σε πολλές λεπτομέρειες (έτσι κι αλλιώς η ιστορία της Δύσης αυτής της εποχής είναι για δυνατούς λύτες) οι Grimaldi, θέλησαν να καταλάβουν τον Βράχο, ώστε να ελέγχουν την κίνηση υπέρ

ή κατά της Γένοβα ανάλογα με τις συμμαχίες. Παρεμπιπτόντως, το Μονακό ανήκε στην Γένοβα.

Ο παμπόνηρος Francisco, τη νύχτα της 8ης Ιανουαρίου του 1297, ντύθηκε Φραγκισκανός καλόγερος, και μαζί με τον ξάδερφο του Rainier, κατάφεραν να ξεγελάσουν τη φρουρά και μαζί με τους άντρες τους κατέλαβαν τον Βράχο του Μονακό και τον κράτησαν 4 χρόνια. Μετά τον ξαναπήραν οι Γενοβέζοι, ναι τα είπαμε κι ο Grimaldi Γενοβέζος ήταν. Γι αυτό το οικοσχημο του Μονακό απεικονίζει 2 καλόγερους. Ο ξάδελφος Rainier είναι ουσιαστικά ο γενάρχης του οίκου, μια κι ο Francisco δεν είχε παιδιά.

Πέρασαν χρόνια και πόλεμοι και το Μονακό κατέληξε στο Βασίλειο της Αραγωνίας (Ισπανία για να μην ψάχνετε) κι από εκεί λέγεται ότι το αγόρασε η οικογένεια Grimaldi. Από τότε οι αρσενικοί Grimaldi διαδέχονται ο ένας τον άλλον χωρίς διακοπή.

Μια γενναία ηρωίδα του λαού

Παρόλο που της έστησαν άγαλμα, η ηρωίδα της Νίκαιας Catherine Ségurane ή Catarina Segurana στην τοπική διάλεκτο, δεν ήταν υπαρκτό πρόσωπο, αφού καμιά ιστορική μαρτυρία δεν αναφέρει την ύπαρξή της.

Είναι όμως ένα γοητευτικό παραμύθι, που αξίζει να ακουστεί:

Τον Αύγουστο του 1543, οι Γάλλοι στο πλαίσιο του Ιταλικού, όπως ονομάστηκε, πολέμου με συμμάχους τους Τούρκους που είχαν αρχιναύαρχο τον Χαϊρεντίν Μπαρμπαρόσα επιτέθηκαν και κατέλαβαν την Νίκαια που τότε ανήκε στο Βασίλειο της Σαβοΐας.

Τότε λοιπόν αυτή η γεροδεμένη γυναίκα, που δούλευε ως πλύστρα, επιτέθηκε με τον κόπανο, βασικό εργαλείο της πλύσης, και χτύπησε έναν σημαιοφόρο του εχθρού παίρνοντας του τη σημαία. Έτσι απεικονίζεται στο ανάγλυφο που υπάρχει στο σημείο που υποτίθεται ότι συνέβη το γεγονός.

Απέναντι λοιπόν στα σημαντικά ιστορικά πρόσωπα, οι απλοί άνθρωποι πλάθουν τους δικούς τους ταπεινούς ήρωες, γεννημένους από την φαντασία ή την ανάγκη να διεκδικήσουν τη συμμετοχή τους στα γεγονότα που καθόρισαν την ιστορία τους.

Πάντως κάθε χρόνο στις 25 Νοεμβρίου που τιμάται η Αγία Αικατερίνη στην Νίκαια τιμούν και την μνήμη της Catherine.

Περισσότερες ενδιαφέρουσες ιστορίες και πληροφορίες μπορείτε να δείτε στο μπλογκ του προγράμματος Erasmus+, στην ιστοσελίδα του σχολείου μας. Κυρία Φλώρου σας ευχαριστούμε για την ενδιαφέρουσα αφήγηση των ιστοριών.

ΔΙΑΠΙΣΤΕΥΣΗ ERASMUS+

Συνεχίστηκαν με αμείωτο μεράκι και ολοένα αυξανόμενο ενδιαφέρον κι αυτή τη χρονιά οι δράσεις στο πλαίσιο της Διαπίστευσης Erasmus+, η οποία «τρέχει» στο σχολείο μας από το 2022:

▮ υλοποιήθηκαν **ενημερωτικές / επιμορφωτικές δράσεις**, στις οποίες οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί παρουσίασαν τις εμπειρίες τους και τις γνώσεις τους από δομημένα σεμινάρια που είχαν παρακολουθήσει τον Απρίλιο του 2023 στη Γαλλία και την Ισλανδία.

▮ συμμετείχαμε στην ημερίδα “**Erasmus Day**” που διοργάνωσε η Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Γ' Αθήνας στο αμφιθέατρο του 3ου ΕΠΑΛ Περιστερίου, για τη διάχυση των ευρωπαϊκών προγραμμάτων των σχολείων της.

▮ πραγματοποιήθηκαν οι **φετινές κινητικότητες**: σεμινάρια σε Βαρκελώνη, Πράγα, Πόρτο και job shadowing στη Φινλανδία.

▮ Υστερα από συζήτηση των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών (η ομάδα όλο και διευρύνεται!) αποφασίστηκε και κατατέθηκε η αίτηση για την **επόμενη κινητικότητα**. Στο πλαίσιο της, προσκλήθηκε στο σχολείο μας ο **εξειδικευμένος επιστήμονας, Dr Kevin Cahill**.

Σε ξεχωριστό θεματικό τεύχος των «Πετρογραφημάτων» για το πρόγραμμα Erasmus+ θα αναφερθούμε με περισσότερες λεπτομέρειες στις σχετικές δράσεις μας. Ήδη έχει αναρτηθεί πλούσιο υλικό στο blog που έχουμε δημιουργήσει:

ΝΤΟΠΙΝΓΚ: Η ΠΛΗΓΗ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Χιλιάδες αθλητές σε όλο τον κόσμο χρησιμοποιούν κάθε είδους απαγορευμένες ουσίες για να βελτιώσουν τις δυνατότητες και τα αγωνιστικά αποτελέσματά τους, παραβλέποντας τις αρνητικές επιπτώσεις στην υγεία τους. Μιλάμε βέβαια για το ντόπινγκ.

Μελέτη που αναφέρθηκε στο περιοδικό Sports Illustrated το 1997 έδειξε ότι πάνω από το 90% των αθλητών ήταν πρόθυμοι να χρησιμοποιήσουν τέτοιες ουσίες για να εξασφαλίσουν τη νίκη και το 50% από αυτούς ήταν πρόθυμοι να τις χρησιμοποιήσουν, ακόμα κι αν επρόκειτο να πεθάνουν από τις συνέπειες.

ΤΙ ΕΠΙΔΙΩΚΕΤΑΙ ΜΕ ΤΟ ΝΤΟΠΙΝΓΚ

- ▶ Αυξημένες επιδόσεις στους αγώνες
- ▶ Μεγαλύτερη αντοχή στην προπόνηση
- ▶ Γρηγορότερη αποκατάσταση του σώματος μετά από τραυματισμό ή σκληρή προπόνηση. Πολλές φορές οι αθλητές καλούνται ακόμη και να αγωνιστούν τραυματισμένοι - «για το καλό της ομάδας»!
- ▶ Δυστυχώς το φαινόμενο δεν αφορά μόνο έχει τον αθλητισμό. Άνθρωποι που δεν είναι πρωταθλητές χρησιμοποιούν αυτές τις ουσίες είτε για να χάσουν βάρος, είτε για να αποκτήσουν μυώδες σώμα.

ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

Όλοι μπορούμε να φανταστούμε τις ολέθριες συνέπειες... Τα επίσημα στοιχεία μιλούν για:

- ▶ επιβάρυνση του ήπατος
- ▶ ορμονικές διαταραχές
- ▶ σοβαρές καρδιαγγειακές βλάβες, όπως σχηματισμός θρόμβων, έμφραγμα, αυξημένη πίεση του αίματος και υπέρταση, ταχυκαρδία, καρδιακή προσβολή
- ▶ σωματικοί πόνοι εξαιτίας της έντονης καταπόνησης

▶ παράλληλη χρήση ηρεμιστικών, αφού το σώμα δυσκολεύεται να επανέλθει σε κατάσταση ηρεμίας και να κοιμηθεί

▶ Οι χρήστες αναβολικών εμφανίζουν συχνότερα διαταραχές της προσωπικότητας, κυκλοθυμικά επεισόδια, αλλά και επεισόδια ευερεθιστότητας, άγχους, κατάθλιψης, θυμού και επιθετικότητας.

Από την άλλη πλευρά υπάρχουν χιλιάδες επιστήμονες και φορείς που αγωνίζονται για την αποκάλυψη και καταπολέμηση αυτής της πρακτικής. Δυστυχώς, όσα βήματα κι αν κάνει προς τον στόχο της η δεύτερη πλευρά, τόσο η άλλη πλευρά ανακαλύπτει καινούριους τρόπους. Επιθετικές δίαιτες με συμπληρώματα διατροφής, ορμόνες, αναβολικά, διουρητικές και διεγερτικές ουσίες σε μεγάλες δόσεις, ντόπινγκ αίματος, χρήση τεχνητών φορέων οξυγόνου...

Πλήθος θεραπειών αναπτύσσονται συνεχώς για να απαλύνουν τον ανθρώπινο πόνο και σχεδόν αμέσως διαρρέουν στα κυκλώματα ντόπινγκ, τα οποία τις εφαρμόζουν στους αθλητές με σκοπό τη βελτίωση των επιδόσεών τους, αλλά με τελικό αποτέλεσμα την καταστροφή της υγείας τους. **Μήπως πρέπει ο αθλητής να ξαναβρεί τη χαμένη του αθλητική συνείδηση, αλλά και τη χαμένη του αυτοπεποίθηση; Να μην νιώθει πως δεν αξίζει χωρίς το «φάρμακο», που τελικά αποδεικνύεται φαρμάκι;**

Αυτό που πρέπει να αλλάξει είναι η αντίληψη που έχουμε για τον αθλητισμό και τον πρωταθλητισμό. Κυρίαρχο μοντέλο στον αθλητισμό είναι η **επιτυχία πάση θυσία**. Ποιος θυσιάζεται όμως; Και τι θυσιάζει; Προφανώς ο αθλητής θυσιάζει την υγεία του και, κάποιες φορές, τη ζωή του. Προκειμένου να γίνουν πρωταθλητές, οι αθλητές καλούνται να στερηθούν πολλά. Η πρωτιά γίνεται ο βασικός, ίσως ο μοναδικός στόχος της ζωής τους, κυριεύει την ύπαρξή τους. Και εδώ είναι το επικίνδυνο σημείο: Όσοι θυσιάζουν τα πάντα, είναι κοντά στο να κάνουν και τα πάντα για να πετύχουν την πολυπόθητη νίκη, η οποία θα τους φέρει χρήματα, αναγνώριση, επαγγελματική αποκατάσταση...

Κάτι πρέπει να αλλάξει λοιπόν. Να ξαναθυμηθούμε τη γνήσια ουσία του αθλητισμού, την ευγενή άμιλλα, το «ευ αγωνίζεσθαι». Να μιλήσουμε για την **εμπόρευματοποίηση**, την άλλη μεγάλη μάστιγα του αθλητισμού και πηγή των προβλημάτων του. Η αθλητική ομάδα θεωρείται στις μέρες μας επιχείρηση με στόχο το κέρδος. Όσο συμβαίνει αυτό, το ντόπινγκ θα ζει και θα βασιλεύει. Είναι λοιπόν πρωτίστως κοινωνικό φαινόμενο, επομένως η αντιμετώπισή του είναι κατά βάση ευθύνη της κοινωνίας και της πολιτείας. Ο σχεδιασμός εκπαιδευτικών προγραμμάτων για την ευαισθητοποίηση των πολιτών είναι ένα καλό πρώτο βήμα.

Κλείνοντας το άρθρο μας, ας δούμε τι γίνεται με τους **ανήλικους αθλητές** που κάνουν χρήση του ντόπινγκ. **Ποια μπορεί να είναι τα κίνητρα τους;**

- ▶ Ελλιπής γνώση και συναίσθηση της επικινδυνότητας των ουσιών. Δεν γνωρίζουν καλά τις σοβαρότατες επιπτώσεις τους στην υγεία και υποτιμούν τον κίνδυνο.
- ▶ Ανεξέλεγκτη λήψη διατροφικών συμπληρωμάτων, για να «χτίσουν σώμα», όπως λένε.
- ▶ Η εισαγωγή τους σε ΑΕΙ/ ΤΕΙ, αφού σύμφωνα με

νομοθετική πρόβλεψη οι αθλητές πριμοδοτούνται, ανάλογα με τις αθλητικές τους επιτυχίες.

- ▶ Οικονομικά κίνητρα. Δελεάζονται από τις οικονομικές απολαβές που μπορεί να προκύπτουν από τις αθλητικές επιτυχίες.
- ▶ Συναισθηματική ικανοποίηση επειδή γίνονται αναγνωρίσιμοι.
- ▶ Δυσκολίες στην προσωπική τους ζωή. Κάποιοι θεωρούν ότι μόνο μέσα από τον αθλητισμό «αποκτά νόημα η ίδια τους η ύπαρξη».
- ▶ Η ανάγκη να μοιάσουν σε πρωταθλητές που είναι είδωλά τους και τους θαυμάζουν.

Προπονητές και γονείς μπορούν να συμβουλευθούν και να προστατέψουν τους μικρούς αθλητές. Σημαντικός είναι και ο ρόλος της Πολιτείας, με την εκπόνηση των κατάλληλων εκπαιδευτικών/ενημερωτικών προγραμμάτων και τη νομοθέτηση αυστηρών μέτρων κατά του ντόπινγκ.

Το άρθρο βασίστηκε σε εργασία των μαθητριών του Γ3 Μαρέτση Τζωρτζίνας, Μαστοράκη Μιχαέλας και Ντούμη Ειρήνης για το μάθημα της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής.

Δεν ξεχνώ...

— ημερώματα της 20ης Ιουλίου, — οι σειρήνες χτυπούν σε όλη την — **Κύπρο** και ξυπνούν τις μαύρες μνήμες της τουρκικής εισβολής του 1974. Κάθε φορά προστίθεται άλλος ένας χρόνος στο βάρος που κουβαλά πάνω του το νησί, με την μαύρη επέτειο να μετρά σήμερα πενήντα ολόκληρα χρόνια. Χρόνια γεμάτα αβάσταχτο πόνο, άσχημες μνήμες, εικόνες που δεν πρόκειται να ξεχαστούν, θύμησες των ανθρώπων που χάθηκαν, λαχτάρα για επιστροφή και ελπίδα.

Ο ήχος του πολέμου ήχησε τότε στην Κύπρο. Χιλιάδες κάτοικοι αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους κατά τη διάρκεια της τουρκικής εισβολής. Τα αεροπλάνα πετούσαν πάνω από τα κεφάλια τους και οι βόμβες έπεφταν μέσα στα χωριά. Οικογένειες έφυγαν για να γλιτώσουν, να προλάβουν να μην σκοτωθούν από τους πυροβολισμούς και τους στρατιώτες που εισέβαλαν στα σπίτια, παίρνοντας αιχμαλώτους και «σπέρνοντας» τον θάνατο στο πέρασμά τους.

Η τουρκική εισβολή, με την κωδική ονομασία «Αττίλας», πραγματοποιήθηκε σε δύο φάσεις. Η πρώτη φάση ξεκίνησε τα ημερώματα του Σαββάτου στις 20 Ιουλίου του 1974, όταν ισχυρές δυνάμεις στρατού αποβίβαστηκαν στην Κερύνεια. Ένα μήνα αργότερα, στις 14 Αυγούστου, η Τουρκία ξεκίνησε τη δεύτερη

φάση εισβολής («Αττίλας II»), κατά την οποία κατέλαβε το 36,2% του νησιού και εκτόπισε 120 χιλιάδες Ελληνοκύπριους, από τους οποίους σκοτώθηκαν περίπου 3 χιλιάδες.

Όσα χρόνια κι αν περάσουν, οι άνθρωποι δεν μπορούν να ξεχάσουν. Ο πόνος της προσφυγιάς δεν σβήνει, κι ας έφτιαξαν τη ζωή τους μετά, κι ας προχώρησαν παρακάτω. Το 1974 δεν είναι πολύ μακριά, οι μνήμες είναι ακόμη νωπές. Οικογένειες αναζητούν ακόμη τους δικούς τους και ελπίζουν πως κάποια στιγμή θα μάθουν νέα για τους **αγνοούμενους** συγγενείς τους. Η τουρκική σημαία στον Πενταδάχτυλο είναι ορατή από χιλιόμετρα μακριά στον δρόμο προς την Λευκωσία και προκαλεί οργή και

πίκρα. Η Λευκωσία θεωρείται πια ως η **τελευταία «διαιρεμένη» πόλη**, αφού το Βερολίνο ενοποιήθηκε εδώ και 40 περίπου χρόνια.

Πενήντα χρόνια μετά, το ελληνοτουρκικό ζήτημα παραμένει επίκαιρο και περιμένει να επιλυθεί. Να σβηστεί αυτή η πράσινη γραμμή που χωρίζει τους ανθρώπους από τα σπίτια τους. Να πατήσουν και πάλι εκείνα τα χώματα και να αποκτήσουν ξανά τη χαμένη τους πατρίδα. Πενήντα χρόνια μετά το σύνθημα «Δεν ξεχνώ» είναι ακόμα ζωντανό!

Κοραλία Λυσανδροπούλου Β1

την πολιτεία με τὰ ροζιασμένα χέρια της, την πολιτεία του μεροκάματου,

την πολιτεία που όρκιζεται στο ψωμί και στη γροθιά της

την πολιτεία που όλους μας άντεχει στην ράχη της

με τις μικρότητές μας, τις κακιές, τις έχτρες μας,

με τις φιλοδοξίες, την άγνοιά μας και τὰ γερατειά μας...»

Μετά το πραξικόπημα το 1967 εξορίστηκε ξανά, αυτή τη φορά στη Γυάρο, τη Λέρο και έπειτα στη Σάμο, σε κατ' οίκον περιορισμό στο σπίτι της γυναίκας του για λόγους υγείας. Εκείνη την εποχή έγραψε τα «18 Λιανοτράγουδα της πικρής πατρίδας».

Έχει βραβευτεί και διακριθεί πολλές φορές για το έργο του και έχει ανακηρυχθεί επίτιμος διδάκτωρ των Πανεπιστημίων Θεσσαλονίκης (1975), Μπίρμιγχαμ (1978), Karl Marx της Λειψίας (1984) και της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου της Αθήνας (1987).

Πολυγραφότατος, δεν έπαψε να γράφει ως το τέλος της ζωής του, το 1990. Ο τάφος του βρίσκεται στην Μονεμβασιά.

Το έργο του

Η ποίηση του Γιάννη Ρίτσου επηρεάστηκε τόσο από τα βιώματά του, όσο και από τις κοινωνικές ανα-

ταραχές της χώρας. Τα ποιήματά του βασίζονται σε βιώματα από τον Εμφύλιο Πόλεμο, τις εξορίες που υπέστη και από κάθε κοινωνικό μικρό ή μεγάλο έναυσμα που του δόθηκε (παράδειγμα, το ποίημα του Επιτάφιως). Η Χρύσα Προκοπάκη αναφέρει: «Αν κάποιος θα ήθελε να διαβάσει την ιστορία του περασμένου αιώνα, θα την έβρισκε ακέραια στην ποίηση του Ρίτσου.» Ο Ρίτσος μέσα στα ποιήματά του γίνεται άλλοτε ερωτικός κι άλλοτε βαθιά υπαρξιακός. Όλα του τα ποιήματα εκπέμπουν μια βαθιά αγάπη για τον άνθρωπο και κατανόηση για τα ανθρώπινα προβλήματα.

Ιωάννα Γαζοράκη Γ1

Το σπίτι του Γ. Ρίτσου στη Μονεμβασιά

Βιβλία που αχαπήθηκαν

Κατά καιρούς συντάσσονται κατάλογοι με τα καλύτερα βιβλία της ανθρωπότητας, αυτά που επέδρασαν περισσότερο στην ανθρώπινη σκέψη και τη διαμόρφωσαν. Η «Ιλιάδα» και η «Οδύσεια» του Ομήρου συμπεριλαμβάνονται στην πλειοψηφία τους.

Σε αφιέρωμα του BBC, συγγραφείς, κριτικοί και ακαδημαϊκοί επέλεξαν και κατέταξαν σε σειρά τα 10 κορυφαία αφηγηματικά κείμενα που επηρέασαν σημαντικά τους αναγνώστες τους και διαμόρφωσαν τον κόσμο. Σε αυτή τη λίστα η Ομήρου «Οδύσεια» τοποθετήθηκε στην πρώτη θέση. Σύμφωνα με την Αγγλίδα συγγραφέα Natalie Haynes, η οποία επιδιίδεται στη μελέτη των μεγάλων κλασικών έργων της αρχαιότητας το ηρωικό έπος του Ομήρου κατατάτ δικαίως την πρώτη θέση, γιατί είναι ένας από τους πιο θεμελιώδεις μύθους της δυτικής κουλτούρας και θέτει πολλαπλά υπαρξιακά ερωτήματα με κορυφαίο το ποιος άνθρωπος μπορεί να θεωρηθεί ήρωας. Επίσης περιλαμβάνει στην αφήγησή της εκτός από αντρικούς και σπουδαίους γυναικείους χαρακτήρες. Και ακόμη μας ωθεί να αμ-

φισβητήσουμε τα συμπεράσματα που έχουν ήδη βγει σχετικά με τις ανθρώπινες περιπέτειες και αναζητήσεις, τον πόλεμο, και το πάντα επίκαιρο ζήτημα του τι ακριβώς σημαίνει να επιστρέφει κανείς σπίτι.

Από την πλευρά της η μυθιστοριογράφος και κριτικός, Lisa Appignanesi, επιλέγει να επισημάνει την επιρροή της Οδύσειας τονίζοντας ότι αποτελεί ένα βασικό πρότυπο ιστορίας (Hero's Journey), δηλαδή του ηρωικού ταξιδιού που είναι ταυτόχρονα και επιστροφή.

Ο κατάλογος των 10 βιβλίων:

1. «Οδύσεια» του Ομήρου, 8ος αιώνας π.Χ.
2. «Η καλύβα του μπάριμπα-Θωμά» της Χάριετ Μπίτσερ Στόου, 1852
3. «Φρανκενστάιν» της Μέρι Σέλεϊ, 1818
4. «1984» του Τζορτζ Όργουελ, 1949
5. «Τα πάντα γίνονται κομμάτια» του Τσινούα Ατσέμπε, 1958
6. «Χίλιες και μία νύχτες», αγνώστων δημιουργών, 8ος - 18ος αιώνας
7. «Δον Κιχώτης» του Μιγκέλ ντε Θερβάντες, 1605 - 1615
8. «Άμλετ» του Σέξπιρ, 1603
9. «Εκατό χρόνια μοναξιάς» του Γκαμπριέλ Γκαρσία Μάρκες, 1967
10. «Ιλιάδα» του Ομήρου, 8ος αιώνας π.Χ.

Η υπερθέρμανση της Γης

Με τον όρο υπερθέρμανση της Γης εννοούμε την αύξηση της μέσης θερμοκρασίας της ατμόσφαιρας και των ωκεανών της γης. Ο όρος είναι ουδέτερος ως προς τα αίτια πρόκλησης της υπερθέρμανσης, ωστόσο έχει επικρατήσει να υπονοεί την ανθρώπινη παρέμβαση, ενώ άλλες φορές ταυτίζεται με το φαινόμενο του θερμοκηπίου.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΟΥ

Το 1838 ο Γάλλος μαθηματικός, φυσικός και αστρονόμος Ζοζέφ Φουριέ ανακάλυψε το φαινόμενο του θερμοκηπίου: Η ατμόσφαιρα της Γης συγκρατεί τη θερμότητα που της στέλνει ο Ήλιος και αυτό συμβάλλει στη διατήρηση μιας σχετικά σταθερής θερμοκρασίας στην επιφάνειά της, γεγονός που την καθιστά κατοικήσιμη. Αυτό είναι το αποκαλούμενο και φυσικό φαινόμενο του θερμοκηπίου.

Όμως, ανθρωπογενείς δραστηριότητες συνετέλεσαν στην επιδείνωση αυτής της διαδικασίας. Στα κατώτερα στρώματα της ατμόσφαιρας έχει αυξηθεί η συγκέντρωση αερίων, όπως το διοξείδιο του άνθρακα, οι χλωροφθοράνθρακες, το όζον.

450 εκατομύρια τόνοι μεθανίου εκπέμπονται στην ατμόσφαιρα κάθε χρόνο ως αποτέλεσμα ανθρωπογενών δραστηριοτήτων. Οι συγκεντρώσεις σε διοξείδιο του άνθρακα και μεθάνιο έχουν αυξηθεί από το 1750 κατά 31% και 149% αντίστοιχα, ενώ βρίσκονται στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων 650.000 ετών. Εκτιμάται ότι τα τρία τέταρτα της ανθρωπογενούς παραγωγής διοξειδίου του άνθρακα, οφείλεται σε χρήση ορυκτών καυσίμων, ενώ το υπόλοιπο μέρος προέρχεται από αλλαγές που συντελούνται στο έδαφος, κυρίως μέσω της αποδάσωσης.

Ο εμπλουτισμός της ατμόσφαιρας με αέρια όπως το διοξείδιο του άνθρακα ή το μεθάνιο, έχει ως αποτέλεσμα την υπερθέρμανσή της.

ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΜΩΣ ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΘΕΡΜΑΝΣΗΣ ΤΟΥ ΠΛΑΝΗΤΗ; ΤΙ ΠΡΟΒΛΕΠΕΤΑΙ ΝΑ ΣΥΜΒΕΙ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ; ΣΤΟΥΣ ΩΚΕΑΝΟΥΣ

Η παγκόσμια αύξηση της θερμοκρασίας, σύμφωνα με τους ωκεανογράφους μπορεί να οδηγήσει σε άνοδο της στάθμης των ωκεανών λόγω της θερμικής διαστολής των υδάτων και της τήξης των πάγων. Μία αύξηση της θερμοκρασίας κατά 1,5 έως 4,5 °C εκτιμάται πως μπορεί να οδηγήσει σε μία άνοδο της μέσης θαλάσσιας στάθμης κατά 15 έως 95 εκατοστά (από το 1992 μέχρι σήμερα η άνοδος της είναι περίπου 3 χιλιοστά ετησίως).

Η άνοδος αυτή, μπορεί να προκαλέσει πλημμύρες σε περιοχές που βρίσκονται κοντά στο επίπεδο της θάλασσας.

ΣΤΟ ΚΛΙΜΑ

Η υπερθέρμανση του πλανήτη συνεπάγεται και την αλλαγή του κλίματος της Γης

- μετακινώντας τις ζώνες βροχοπτώσεως, από τον ισημερινό προς τον βορρά
- ερημοποιώντας το κάτω τμήμα της εύκρατης ζώνης.

Αυτό θα επιφέρει

- ✓ αλλαγές στους διάφορους τύπους βλάστησης τόσο στις γεωργικές όσο και στις δασικές εκτάσεις.
- ✓ συχνότερα ακραία καιρικά φαινόμενα, όπως κύματα καύσωνα, ξηρασίες ή έντονες βροχοπτώσεις, ανάλογα με την περιοχή.

Αρκετοί άνθρωποι ανησυχούν και σκέφτονται τι θα συμβεί αν η στάθμη της θάλασσας ανεβεί κι άλλο. Άλλοι φοβούνται μήπως το κλίμα αλλάξει ριζικά. Τι θα συμβεί άραγε; Οι απορίες μας πολλές.

Θα μάθουμε σε κάποια χρόνια που ο κόσμος μπορεί να είναι εντελώς διαφορετικός από σήμερα. Εκτός αν ενεργοποιηθούμε όλοι, κυβερνήσεις, εταιρείες, απλοί άνθρωποι, και κάνουμε κάτι γι αυτό...

Μελίνα Τσάλλη Α1

ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Η βία προς το πρόσωπο των γυναικών, είτε είναι σωματική, είτε ψυχολογική, είτε σεξουαλική, αποτελεί ένα **παγκόσμιο κοινωνικό πρόβλημα** το οποίο παραβιάζει τα ανθρώπινα δικαιώματά τους. Όμως είναι κάτι παραπάνω από αυτό. Η κακοποιητική συμπεριφορά με θύμα το γυναικείο φύλο, εκφράζει μια βαθύτερη έννοια, αυτή της **ιστορικά διαπιστωμένης ανισότητας μεταξύ των δύο φύλων** και την κυριαρχία των ανδρών σε βάρος της προσωπικής ανάπτυξης των γυναικών.

ΒΙΑ

Η **σωματική βία** ασκείται με διάφορες μορφές και συχνά εκτείνεται από χαστούκια, σπρώξιμο, τράβηγμα μαλλιών, τραντάγματα, δαγκώματα, γροθιές, κλωτσιές, σφίξιμο του λαιμού, μέχρι χρήση μαχαιριών, όπλων, καυτών αντικειμένων, αυτοκινήτων και άλλων πραγμάτων σαν φονικά όπλα. Η **ψυχολογική βία** συμπεριλαμβάνει απόπειρες εκφοβισμού, απομόνωσης, ταπείνωσης και τρομοκράτησης της γυναίκας, δημιουργίας ατμόσφαιρας και συνθήκες επερχόμενης βίας. Ο θύτης εφαρμόζει συμπεριφορά που οδηγεί στην τρέλα. Προσπαθεί να καταστρέψει το θύμα και συχνά το προσβάλλει χρησιμοποιώντας διάφορες εξευτελιστικές προσφωνήσεις. Απειλεί ότι θα βλάψει τη γυναίκα και τα μέλη της οικογένειάς της. Πολλές φορές απειλεί να αυτοκτονήσει ή να την σκοτώσει.

Ο ΚΥΚΛΟΣ ΤΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

Δεν είναι απαραίτητο να έχουν υπάρξει από την αρχή δείγματα κακοποιητικής συμπεριφοράς. Σταδιακά όμως, αρχίζουν οι **εντάσεις** από την πλευρά του συντρόφου για ασήμαντα πράγματα, που εξελικτικά οδηγούν σε εκρήξεις με βίαια επεισόδια, και κάπου εκεί το θύμα συνειδητοποιεί την επικινδυνότητα της κατάστασης. Αυτά τα περιστατικά μπορεί να οδη-

γήσουν ακόμη και σε **γυναικοκτονία**. Σε πολλές περιπτώσεις συναντάμε σε επόμενη φάση, τους θύτες μετανιωμένους αλλά **ποτέ δεν αναλαμβάνουν καμία ευθύνη**. Για αυτούς το θύμα φταίει, αυτό τους ώθησε σε βίαιες συμπεριφορές.

ΓΥΝΑΙΚΟΚΤΟΝΙΕΣ

Αυτές όπως και τόσες άλλες δολοφονίες γυναικών στη χώρα μας και ανά τον κόσμο, συνιστούν **ακραία μορφή έμφυλης και σεξιστικής βίας**, μιας και διαπράττονται με κίνητρο την άσκηση κοινωνικού ελέγχου στα σώματα αλλά και τις επιλογές των γυναικών. Επιλογές που, επειδή δεν γίνονται αρεστές, τιμωρούνται ακόμη και με την απώλεια της ίδιας της ζωής των γυναικών.

Στην ουσία οι γυναικοκτονίες είναι εγκλήματα που στηρίζονται στις βαθιά εμπεδωμένες κοινωνικές αντιλήψεις και τα **έμφυλα στερεότυπα**, σύμφωνα με τα οποία οι γυναίκες είναι κατώτερες, υποτελείς στην ανδρική εξουσία, και δυναμικά μπορούν να «τιμωρηθούν», «ελεγχθούν» και «σωφρονιστούν» μέσω της έμφυλης βίας.

ΜΑ ΓΙΑΤΙ ΔΕΝ ΦΕΥΓΕΙ;

Όσο εύκολο και να φαίνεται, στην πραγματικότητα είναι πολύ δύσκολο για μια γυναίκα να ξεφύγει από μία κακοποιητική σχέση. Οι λόγοι είναι πολλοί και όχι ιδιαίτερα απλοί. Δεν είναι όλες οι γυναίκες οικονομικά και κοινωνικά ανεξάρτητες από τους συντρόφους τους. Η **έλλειψη πόρων αλλά και ενός οικείου υποστηρικτικού πλαισίου αποτελεί έναν από τους λόγους**

παραμονής. Φοβούνται την αντιμετώπιση τους από τον κοινωνικό περίγυρο έπειτα από την αφαίρεση του προσώπιου του συντρόφου τους, μετά από μια ενδεχόμενη καταγγελία. Επίσης, **αισθήματα κατωτερότητας**, αναξιοσύνης και ευτέλειας μπορεί να κατακλύσουν μια γυναίκα προσωπικότητα που ζει τέτοια περιστατικά, καθώς μπορεί να θεωρήσει τον εαυτό της υπαίτιο της κατάστασης, αφού δεν μπόρεσε να θέσει εξαρχής κάποια όρια.

Ο ΚΥΚΛΟΣ ΤΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

Δεν είναι απαραίτητο να έχουν υπάρξει από την αρχή δείγματα κακοποιητικής συμπεριφοράς. Σταδιακά όμως, αρχίζουν οι **εντάσεις** από την πλευρά του συντρόφου για ασήμαντα πράγματα, που εξελικτικά οδηγούν σε **εκρήξεις** με βίαια επεισόδια, και κάπου εκεί το θύμα συνειδητοποιεί την επικινδυνότητα της κατάστασης. Αυτά τα περιστατικά μπορεί να οδηγήσουν ακόμη και σε **γυναικοκτονία**. Σε πολλές περιπτώσεις συναντάμε σε επόμενη φάση, τους θύτες μετανιωμένους αλλά **ποτέ δεν αναλαμβάνουν καμία ευθύνη**. Για αυτούς το θύμα φταίει, αυτό τους ώθησε σε βίαιες συμπεριφορές.

Μαριτίνα Βλαχοπούλου, Ζαφειρία Βλάχου, Ελένη Δημητροπούλου, Αγγελίνα Ζαμπέλη Γ1

24 Ιουλίου: Ημέρα γιορτής της Ελληνικής Δημοκρατίας

Ας ταξιδέψουμε 50 χρόνια πριν. Ας πάμε στον Ιούλιο του 1974, ο οποίος θεωρείται σταθμός για τη σύγχρονη ιστορία της Ελλάδας. Τότε κατέρρευσε το τυραννικό, δικτατορικό καθεστώς που της είχε επιβληθεί το 1967, κάτω από το βάρος της εθνικής τραγωδίας στην Κύπρο. Η μετάβαση στη δημοκρατία ήταν γρήγορη και αναίμακτη, γιατί εκπλήρωνε ένα βαθύ πόθο της ελληνικής κοινωνίας, η οποία δεν άντεχε την ασφυκτική και ανελεύθερη πραγματικότητα που είχε διαμορφώσει στη χώρα μας η στρατιωτική δικτατορία.

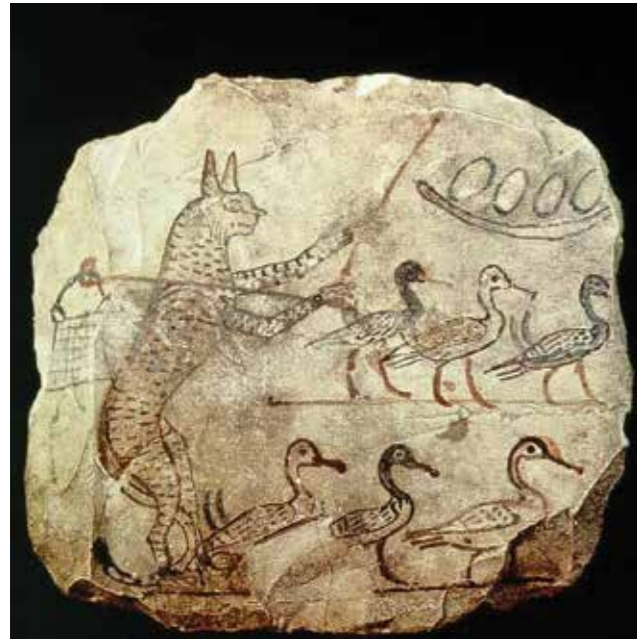
Μεταβάσεις στη δημοκρατία πραγματοποιούσαν την ίδια περίοδο και άλλα δύο κράτη στη νότια Ευρώπη, η Ισπανία και η Πορτογαλία. Αυτό δείχνει πως η Δημοκρατία, το ιερότερο και πολυτιμότερο πολίτευμα που πηγάζει από τον λαό και δίνει στον λαό πρωταγωνιστικό ρόλο, έχει ανάγκη να την υπερασπιζόμαστε, γιατί οι εχθροί της караδοκούν.

Όπου επικρατεί ο ατομικισμός, η απάθεια και η αδιαφορία για τον συνάνθρωπο, ο ρατσισμός, ο φανατισμός και η αποδοχή της βίας και της καταπάτησης ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η δημοκρατία κινδυνεύει.

Αντίθετα της προσφέρουν στήριξη ο **διάλογος**, η **διάθεση για συνεργασία**, η **κριτική σκέψη** που επεξεργάζεται την πραγματικότητα γύρω μας, ο **σεβασμός των δικαιωμάτων και της ελευθερίας** όλων. Και φυσικά το **ενδιαφέρον μας για τα κοινά**, η συμμετοχή μας στα κοινά.

Η **δημοκρατία στηρίζεται ουσιαστικά στην εγρήγορη των πολιτών**. Γι αυτό και η ακροτελεύτια διάταξη του Συντάγματός μας, το περίφημο άρθρο 120 που αποτελεί τη συνέχεια του άρθρου 114 του προηγούμενου Συντάγματος, ορίζει με σαφήνεια πως «Η τήρηση του Συντάγματος επαφίεται στον πατριωτισμό των Ελλήνων»

Μια βόλτα στα μουσεία του κόσμου

Κοντά στα μεγαλειώδη αγάλματα και τις επιβλητικές τοιχογραφίες των Φαραώ που εκτίθενται στο **Αιγυπτιακό Μουσείο** υπάρχουν και κάποια πιο ταπεινά, αλλά τόσο χαριτωμένα κομμάτια τοιχογραφιών, όπως αυτό που εικονίζεται: Μια γατούλα, αγαπημένο ζώκι των Αιγυπτίων (πίστευαν στην Μπαστέτ, τη “θεά γάτα”), ορθωμένη στα ποδαράκια της καθοδηγεί με ένα ραβδί έξι πάπιες παραταγμένες σε δύο σειρές. Αναρωτιέται κανείς πού οδηγεί τις πάπιες αυτή η πονηρή γατούλα και μήπως η ζωγραφιά λειτουργεί συμβολικά.

Αυτή η απίστευτα χαριτωμένη τοιχογραφία χρονολογείται γύρω στο 1200 π.Χ. (Νέο Βασίλειο), την εποχή των μεγάλων Φαραώ, αλλά και των αναστατώσεων που προκλήθηκαν στην Ανατολική Μεσόγειο από τους “λαούς της θάλασσας” και από τους πολέμους μεταξύ των ισχυρών κρατών της εποχής. Στο περιθώριο των σημαντικών ιστορικών γεγονότων εκείνης της περιόδου, υπήρχαν **οι απλοί άνθρωποι** που ζούσαν την καθημερινότητά τους και δεν έχαναν το χιούμορ τους. Αρχαιολογικά ευρήματα σαν το εικονιζόμενο έρχονται να μας μιλήσουν για αυτούς.

Τι να σκεφτόταν άραγε ο αρχαίος καλλιτέχνης, όταν ζωγράφιζε αυτή τη σκηνή; Να απευθυνόταν σε κάποιο παιδάκι και να ζωγράφιζε κάποιο παραμύθι; Ή μήπως η ζωγραφιά είναι μια παρωδία της αιγυπτιακής ιεραρχικής κοινωνίας, που χώριζε τους ανθρώπους σε ανώτερους και κατώτερους και επομένως λειτουργεί σαν ένα σχόλιο για την κοινωνική αδικία;

Οι φωτογραφίες αυτές δείχνουν τον τρόπο που διασώθηκαν οι αρχαιότητες του **Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου Αθηνών** κατά τη διάρκεια της Κατοχής, μέσα σε ειδικές κρυψώνες. Επί έξι ολό-

κλήρους μήνες, όσο κράτησε το Έπος του ’40, οι άνθρωποι του Μουσείου δούλευαν ακατάπαυστα. Έσκαψαν ένα όρυγμα στο δάπεδο της αίθουσάς του, το έντυσαν με σκυρόδεμα, τοποθέτησαν εκεί τα αγάλματα μαζί με άλλους αρχαιολογικούς θησαυρούς και τα σφράγισαν με πλάκα τοιμέντου. Όταν ο στρατός κατοχής έμπαινε στην Αθήνα την Κυριακή, 27 Απριλίου 1941, η επιχείρηση είχε ολοκληρωθεί. **Τα αρχαία είχαν επιστρέψει ξανά στο χώμα**, προκειμένου να παραμείνουν ασφαλή.

Την επομένη, νωρίς το πρωί, οι Γερμανοί αξιωματικοί που ανέβηκαν με φόρα τα μαρμάρινα σκαλιά του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου διαπίστωσαν με έκπληξη ότι το κτίριο ήταν άδειο. Ούτε ίχνος από τα χιλιάδες πολύτιμα εκθέματα που κοσμούσαν το μεγαλύτερο μουσείο της χώρας τα προηγούμενα εξήντα χρόνια της λειτουργίας του. Στις επίμονες ερωτήσεις τους, οι λιγοστοί αρχαιολόγοι και οι φύλακες που είχαν βάρδια εκείνη την ώρα απάντησαν ότι “τα αρχαία είναι εκεί όπου όλοι γνωρίζουν, κάτω από τη γη”.

Τον Μάρτιο του 1946 η περιπέτεια της κατοχής είχε τελειώσει και ξεκίνησε το έργο της **αποκάλυψης** και της συντήρησής τους, προκειμένου να επανεκτεθούν.

Ο **Γιώργος Σεφέρης** περιγράφει στο ημερολόγιό του: «Τρίτη 4 Ιουνίου 1946. Το μεσημέρι στο Αρχαιολογικό Μουσείο. Ξεθάβουν τώρα –άλλα σε κάσες και άλλα γυμνά κατάσκαρα μέσα στο χώμα– τα αγάλματα. Σε μία από τις παλιές μεγάλες αίθουσες, γνώριμες από τα μαθητικά μας χρόνια με τη στεγνή όψη που έφερνε κάπως προς τη βαρετή δημόσια βιβλιοθήκη, οι εργάτες δουλεύουν με φτυάρια και με αξίνες. Το δάπεδο, αν δεν κοίταζες τη στέγη, τα παράθυρα και τους τοίχους με τις χρυσές επιγραφές, θα μπορούσε να ήταν ένας όποιος τόπος ανασκαφών. Τα αγάλματα βυθισμένα ακόμη στη γη, φαινόντουσαν από τη μέση και πάνω γυμνά, φυτεμένα στην τύχη... Ήταν ένας αναστάσιμος χορός αναδυομένων, μια δευτέρα παρουσία σωμάτων που σου έδινε μια παλαβή χαρά».

Στο **Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης** της Νέας Υόρκης βρίσκεται αυτός ο πίνακας με τίτλο «**Ο Κόσμος της Χριστίνας**» (1948). Δημιουργός του ο Αμερικανός ζωγράφος **Άντριου Νιούελ Γουάιθ**, του οποίου τα έργα αγαπήθηκαν καθώς συνδυάζουν την υποβλητική ατμόσφαιρα με τη σχεδόν φωτογραφική ακρίβεια της τεχνικής του. Ο συγκεκριμένος πίνακας κατέχει ξεχωριστή θέση στο φιλότεχνο κοινό και εξαιτίας της μοναδικής ιστορίας του.

Απεικονίζει ένα υπαρκτό πρόσωπο, την **Άννα Χριστίνα Όλσον**. Ζούσε με τον αδελφό της στο Μέιν, κοντά στο σπίτι του ζωγράφου, τον οποίο εντυπωσίασε με την ψυχική της δύναμη. Η Άννα Χριστίνα έπασχε από μια νευρομυϊκή πάθηση που της είχε προκαλέσει σοβαρά **κινητικά προβλήματα**, όμως δεν είχε μειώσει καθόλου τη λαχτάρα της για ζωή. Ο ζωγράφος, μόλις την γνώρισε, κατάλαβε πως βρήκε μία μοναδική μουσα, αλλά και μία ξεχωριστή φίλη.

Στον πίνακα εικονίζεται να έρπει σε έναν αγρό προσπαθώντας να φτάσει στο σπίτι της που φαίνεται στην κορυφή του λόφου. Δεν βλέπουμε το πρόσωπό της κι έτσι η φιγούρα της λειτουργεί ως **σύμβολο** όλων των ανθρώπων που αντιμετω-

πίζουν δυσκολίες στη ζωή τους. Το κεφάλι της όμως κοιτάζει ψηλά προς το σπίτι που είναι ο προορισμός/στόχος της με έναν τρόπο που δείχνει **πείσμα και θάρρος**. Σύμφωνα με δήλωσή του ζωγράφου, ο «κόσμος της Χριστίνας» μπορεί να είναι περιορισμένος για το σώμα της, όμως τίποτα δεν περιορίζει το πνεύμα της.

Οι παλιοί ναυτικοί/πλοιοκτήτες συνήθιζαν να στολίζουν την άκρη της πλώρης των πλοίων με ανθρωπόμορφες φιγούρες, που ονομάζονταν **ακρόπρωρα**. Είτε παρίστανε κάποιον πολεμιστή, είτε γυναικεία φιγούρα, το ακρόπρωρο αποτελούσε την ψυχή του καραβιού που διώχνει το κακό, τιθασειεί τη θάλασσα, προστατεύει το πλοίο και το πλήρωμα, χαρίζει πλούτο και νίκες σε ώρα πολέμου. Έδινε σχεδόν «ανθρώπινη» υπόσταση στο πλοίο και αποτελούσε τμήμα της ταυτότητας του.

Στο **Ναυτικό Μουσείο του Γαλαξιδίου** εκτίθενται ορισμένα από τα πιο όμορφα γυναικεία ακρόπρωρα και μεταξύ αυτών ένας ξεχωριστός **πίνακας** του Γαλαξιδιώτη ζωγράφου **Σπύρου Βασιλείου** που τα απεικονίζει. Πάνω στον πίνακα έχει γραφτεί το παρακάτω ποίημα του **Τάκη Παπατσώνη**, στο οποίο τα ακρόπρωρα ζωντανεύουν:

“Οι τραγικές οι θεατρίνες ήρθαν κατηφορίζοντας από τα δρομάκια.

Ανακατεύτηκαν με τους ανθρώπους του λιμανιού. Ήταν ντυμένες τα σκηνικά τους φορέματα.

Άνοιξαν σπρώχνοντας το δρόμο τους ως την ακροθαλασσιά

και μέσα στον όχλο, χωριατοπούλες αρμόζαν τις πελώριες λαγόνες τους.

Μπλέκαν με τα γεγονότα της μέρας τις ορθάνοιχτες κόρες των ματιών τους

και τα μυθικά κοχύλια των βλεφάρων τους.

Να οι αγκαλιές μας, να τα χέρια μας! Ζωγραφιστές σαν στόματα οι απαλάμες μας

κι οι ψεύτικες πληγές μας κόκκινες για το δράμα.

Υψώνουμε ακόμα τα χέρια για δόξα της θάλασσας!”

Ο κόσμος μέσα από την οπτική/μάτια του καλλιτέχνη μοιάζει τόσο ξεχωριστός! Παράδειγμα αυτή η τόσο ξεχωριστή καρτέκλα, η οποία υπήρχε στο ατελιέ του μεγάλου ζωγράφου Ματίς. Η ομορφιά της τον ενέπνευσε να την ζωγραφίσει και ... ιδού!!

Στο **Μουσείο Ματίς** στη Νίκαια της Γαλλίας μπορεί να δει κάποιος και τις δύο «εικόνες» αυτής της καρτέκλας: Όπως είναι στην πραγματικότητα κι όπως την ζωγράφισε ο σπουδαίος Ματίς.

Μια μικρή αναφορά στη μεγάλη ελληνίστρια Ζακλίν ντε Ρομιγί

«Δεν είμαι ιστορικός και τα γεγονότα με ενδιαφέρουν λιγότερο από τα κείμενα. Αυτό που με συνεπαίρνει στα ελληνικά κείμενα είναι η συνάντηση με τη γέννηση της ορθολογικής σκέψης, του στοχασμού, είναι το φως που εισβάλλει για πρώτη φορά σ' έναν ακόμη μπερδεμένο και σκοτεινό κόσμο. Η πολιτική ηθική και η φιλοσοφία των Ελλήνων δεν έχουν γεράσει καθόλου, οι ανησυχίες τους είναι εξαιρετικά σύγχρονες!

Το να μάθεις να σκέφτεσαι, να είσαι ακριβής, να ζυγίζεις τις λέξεις σου, να ακούς τον άλλον, σημαίνει να είσαι ικανός να διαλέγεις και είναι το μόνο μέσο για να αναχαιτισθεί η τρομακτική βία που αυξάνεται γύρω μας. Ο λόγος είναι η έπαλξη κατά της κτηνωδίας. Όταν δεν ξέρουμε, όταν δεν μπορούμε να εκφραστούμε, όταν ο λόγος δεν είναι επαρκής, όταν δεν είναι αρκετά επεξεργασμένος επειδή η σκέψη είναι ασαφής και μπερδεμένη, δεν απομένουν παρά οι γροθιές, τα χτυπήματα, η άξεστη, βλακώδης, τυφλή βία...»

Το παραπάνω κείμενο είναι απόσπασμα από συνέντευξη που έδωσε η Ζακλίν ντε Ρομιγί, μεγάλη ελλη-

νίστρια διεθνούς αναγνώρισης.

Γεννημένη το 1913 στη Σαρτρ, μια πόλη στη Βόρεια Γαλλία, η Ρομιγί μελέτησε και μετάφρασε στα γαλλικά τους Έλληνες κλασικούς, δημοσίευσε πλήθος μελετών για τα έργα τους και υπερασπίστηκε με πάθος τις ανθρωπιστικές σπουδές.

Πίστευε ότι αν κάποιος μελετά την ελληνική γλώσσα και τον ελληνικό πολιτισμό, εκπαιδευτεί στην κατανόηση της ελευθερίας και στη δημοκρατία. Θεωρούσε πως στην **αθηναϊκή δημοκρατία και στον διάλογο που αποτελεί προϋπόθεσή της** βασίστηκε το πολιτιστικό θαύμα του 5ου αιώνα π.Χ. Σε σχετική ομιλία της είπε χαρακτηριστικά:

«...Στην Ακαδημία εκείνης της εποχής... κάτι συνέβη, προϊόν ενός νέου πνεύματος. Μια τόσο μικρή ανακάλυψη, για την οποία μιλάει ακόμη η Ευρώπη: ο διάλογος.»

Υπήρξε **σύμβολο της γυναικείας χειραφέτησης**: η πρώτη γυναίκα που έγινε δεκτή στην Ecole Normale, η πρώτη γυναίκα καθηγήτρια στο College de France, η πρώτη γυναίκα στην Ακαδημία «Αρχαίων Γραμμάτων» και η δεύτερη γυναίκα στη Γαλλική Ακαδημία μετά τη Μαργκερίτ Γιουρσενάρ.

Για τη Ρομιγί **η λογική σκέψη, η υπεύθυνη πολιτική στάση και η ανθρωπιά** (απαραίτητη προϋπόθεση για την συνύπαρξή μας) αποτελούν το φως του πολιτισμού μας που αγωνίζεται διαρκώς να διαλύσει τις σκιές του σκοταδισμού. Και φυσικά όλα αυτά αναπτύσσονται **μέσω των ανθρωπιστικών σπουδών και της Παιδείας**. Γι αυτό και ανέφερε σε συνέντευξή της:

«Λένε για τα παιδιά ότι πρέπει να γνωρίζουν τι συμβαίνει γύρω τους. Δεν είναι όμως θαυμάσιο να ανακαλύπτουν μέσα σε μια ώρα έναν άλλον κόσμο; Γιατί μια συνάντηση με τον οποιονδήποτε θα τους ωφελήσει πιο πολύ από ό,τι μια κουβεντούλα με την Ανδρομάχη και τον Εκτορα;»

«Όψεις της βιωσιμότητας: από τη μικρή στη μεγάλη κλίμακα-σχολείο, γειτονιά, πόλη» Πρόγραμμα περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης

Σε συνεργασία με το Εθνικό Θεματικό Δίκτυο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης «**Βιώσιμη Πόλη: η πόλη ως πεδίο εκπαίδευσης για την αειφορία**» που συντονίζεται από το ΚΠΕ Ελευθερίου, Κορδελιού & Βερτίσκου.

Ένα ΚΑΠΗ με ζωηρή διακώσμηση για τα ηλικιωμένα άτομα αλλά και για όποιον-όποια θέλει να τα συναντήσει!

Χαρακτηριστικό της περιοχής ένα μακρύ γραμμικό πάρκο που δίνει ανάσα στις νεόχτιστες πολυκατοικίες που συνυπάρχουν με παλιές μονοκατοικίες και αυλές.

- ▶ Πόσο γνωρίζω τη γειτονιά μου; Τι προσέχω όταν κυκλοφορώ σε αυτή; Πού υπάρχουν κάδοι ανακύκλωσης; Υπάρχει αγορά και με τι καταστήματα; Οι ηλικιωμένοι/ες πού συχνάζουν; Τα μικρά παιδιά βρίσκουν παιδική χαρά; Μπορώ να κυκλοφορήσω με ποδήλατο; Υπάρχουν καθόλου δέντρα; Πάρκα; Κατεβαίνω εύκολα στο κέντρο με ΜΜΜ;
- ▶ Αυτά κι άλλα ποικίλα έθεσε προς συζήτηση η ομάδα, σχεδίασε έναν ζωρο περίπατο, φωτογράφησε, κράτησε σημειώσεις, μοιράστηκε την εμπειρία της από την καθημερινότητα στη γειτονιά. Η δράση άρεσε και θα συνεχιστεί με τη νέα σχολική χρονιά, για να περπατήσουμε και πιο πέρα και να εξερευνήσουμε το χώρο και τους ανθρώπους του.

Βρήκαμε και όργανα γυμναστικής!

Το ταξίδι μας στο Λονδίνο

Στο πλαίσιο του πολιτιστικού προγράμματος της βιβλιοθήκης «Γνωρίζω την πολιτιστική μου κληρονομιά» ταξιδέψαμε τον Φεβρουάριο στο Λονδίνο.

Εξήντα μαθητές από όλες τις τάξεις του Γυμνασίου είχαν την ευκαιρία να περιηγηθούν στα σημαντικότερα αξιοθέατα της πόλης με πρώτο σταθμό το Βρετανικό Μουσείο. Εκεί είδαν τα ελληνικά γλυπτά που εκτίθενται σε αυτό ύστερα από την αρπαγή τους από τον λόρδο Έλγιν και συνειδητοποίησαν τη σημασία της επιστροφής τους στη χώρα μας. Η παρέμβαση των μαθητών με συνθήματα υπέρ της επιστροφής των γλυπτών γραμμένα στα φούτερ τους προκάλεσε αίσθηση στους επισκέπτες και χειροκροτήθηκε.

Οι μαθητές απόλαυσαν μια υπέροχη κρουαζιέρα στον Τάμεση και μια βραδινή περιήγηση στους δρόμους και τα αξιοθέατα του Λονδίνου, ενώ αποκόμισαν τις καλύτερες εντυπώσεις από το υπέροχο Μουσείο Φυσικής Ιστορίας, αλλά και τι Μουσείο της Μαντάμ Τυσώ. Αντάλλαξαν απόψεις με μαθητές του Ελληνικού Σχολείου στο Λονδίνο, γνώρισαν από κοντά το σπίτι του Σαίξπηρ στο Στράντφορντ και εντυπωσιάστηκαν από το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης, το παλαιότερο Πανεπιστήμιο του αγγλόφωνου κόσμου.

Ένα ταξίδι γεμάτο εμπειρίες, πλούσιες εικόνες και παραστάσεις, μια παρακαταθήκη γνώσης και κουλτούρας για το μέλλον.

200 χρόνια από τον θάνατο του λόρδου Βύρωνα

Τον Απρίλιο του 1824, πριν από 200 χρόνια άφησε την τελευταία του πνοή στο Μεσολόγγι ο γνωστός σε όλους μας φιλέλληνας λόρδος Βύρων, μια από τις πιο αναγνωρίσιμες μορφές της επανάστασης του 1821.

Ο Τζορτζ Γκόρντον Μπάιρον, 6ος Βαρόνος Μπάιρον, ήταν Άγγλος αριστοκράτης, πολιτικός και ένας από τους πλέον σημαντικούς Άγγλους λογοτέχνες του 19ου αιώνα.

Γεννήθηκε στο Λονδίνο στις 22 Ιανουαρίου 1788. Από μικρός αγαπούσε τη μελέτη και σπούδασε σε ανώτερα αγγλικά κολλέγια. Έμαθε να μιλά ελληνικά και λατινικά ενώ από μικρός έδειξε την ιδιαίτερη έφεση που είχε στην ποίηση. Σε ηλικία 21 χρόνων έγινε βουλευτής και βρέθηκε πολλές φορές αντιμέτωπος με τους άλλους λόρδους, δείχνοντας ενδιαφέρον για τις κατώτερες κοινωνικές τάξεις.

Ταξίδευε πολύ και σε ένα από τα ταξίδια του, το 1809, γνώρισε για πρώτη φορά την Ελλάδα. Οι φυσικές ομορφιές της και τα αρχαία μνημεία τον μάγεψαν και κατέγραψε τα συναισθήματά του στα ποιήματά του «Το προσκύνημα του Τσάιλντ Χάρολντ» και «Νησιά της Ελλάδας». Στο ποίημα «Η κατάρα της Αθηνάς» κατέγραψε την αγανάκτησή του από την ανόσια πράξη του Έλγιν να κλέψει τα μαρμάρια καλλιτεχνήματα της Ακρόπολης, καταστρέφοντας το μνημείο.

Υπήρξε αμφιλεγόμενη προσωπικότητα, αφού έζησε μια άστατη οικονομική και ερωτική ζωή, περιφρονώντας τις κοινωνικές συμβάσεις. Μαζί με τον φίλο του ποιητή Πέρσι Σέλλεϋ θεωρούνται ηγετικές μορφές του ρομαντισμού, ενός πνευματικού κινήματος του 19ου αιώνα που συνδέθηκε με φιλελεύθερες και ριζοσπαστικές ιδέες και υπερασπίστηκε το δικαίωμα των λαών να αγωνίζονται για την ελευθερία τους. Ο

ρομαντισμός θεωρούσε πως εκτός από τη λογική και την ορθή σκέψη που κυριαρχούσαν τότε, σημαντικά στοιχεία της ανθρώπινης ύπαρξης είναι το συναίσθημα και η φαντασία, στοιχεία τα οποία πρέπει να εκφράζονται ελεύθερα.

Έχοντας εκφράσει πολλές φορές την αντίθεσή του στα τυραννικά καθεστώτα και την συμπάθειά του προς τους απελευθερωτικούς αγώνες των λαών, μόλις ξέσπασε η Ελληνική Επανάσταση του 1821, ο Βύρων εντάχθηκε στο αγγλικό «Φιλελληνικό Κομιτάτο» και ως εκπρόσωπός του ταξίδεψε στην Ελλάδα με εφόδια για τους επαναστάτες.

Τον Αύγουστο του 1823 βρισκόταν στην Ελλάδα και ένωσε απογοήτευση από τις διαμάχες που είχαν ήδη εκδηλωθεί μεταξύ των επαναστατών.

Τον Ιανουάριο του 1824 πήγε στο Μεσολόγγι, όπου συμμετείχε στην οχύρωση και την αμυντική οργάνωση της πόλης. Όμως οι τλαιπωρίες και το υγρό κλίμα της περιοχής υπέσκαψαν την ήδη εύθραυστη υγεία του. Πέθανε στις 19 Απριλίου του 1824 πιθανότατα από ελονοσία, σε ηλικία μόλις 36 ετών. Ο θάνατός του σκόρπισε θλίψη στους Έλληνες οι οποίοι τον θεώρησαν εθνικό ήρωα.

Αλλά και η ελεύθερη Ελλάδα τίμησε τον Βύρωνα και μάλιστα δόθηκε το όνομά του σε έναν δήμο της Αττικής.

Αξίζει να αναφέρουμε ότι κόρη του λόρδου Βύρωνα ήταν η Άντα Λάβλεϊς, μια γυναίκα με ιδιοφυή μαθηματική σκέψη και πρωτοπόρος της επιστήμης της Πληροφορικής.

BYRON.

Ο Ύμνος εις την Ελευθερίαν

Ανοιξη του 1824. Στο Μεσολόγγι που ακόμα θρηνεί για τον θάνατο του Βύρωνα, δημοσιεύεται στην εφημερίδα «Ελληνικά Χρονικά» του Ιάκωβου Μάγερ, ένα από τα πιο επιδραστικά ποιήματα της Επανάστασης, ο «Ύμνος εις την Ελευθερίαν» του Διονύσιου Σολωμού.

Το ποίημα γράφτηκε τον Μάιο του 1823 στη Ζάκυνθο και σκόρπισε ρίγη συγκίνησης. Ήταν τέτοια η απήχρησή του, ώστε γρήγορα μεταφράστηκε στα γαλλικά (1825) και ένα τμήμα του στα αγγλικά.

Κεντρική μορφή του είναι η αγωνιζόμενη Ελευθερία, που μάχεται μαζί με τα σκλαβωμένα παιδιά της να επανέλθει στη μαρτυρική γη της Ελλάδας. Στις 158 Strofas του αποδίδεται παραστατικά το κλίμα που επικρατούσε στα πρώτα χρόνια της Επανάστασης, που ήταν χρόνια έξαρσης.

Οι δύο πρώτες Strofas, μελοποιημένες από τον Κερκυραίο Νικόλαο Μάντζαρο, θα γίνονταν αργότερα ο Εθνικός Ύμνος της Ελλάδας και της Κύπρου.

Ας παραθέσουμε εδώ ένα μικρό απόσπασμα από τον Ύμνο, στο οποίο αποθεώνεται η Ελευθερία:

Ποιοι είν' αυτοί που πλησιάζουν με πολλή ποδοβολή, κι άρματ', άρματα ταράζουν; Επειάχητες εσύ!

Α, το φως που σε στολίζει, σαν ηλίου φεγγαβολή, και μακρόθεν σπινθηρίζει, δεν είναι, όχι, από τη γη.

Λάμπριν έχει όλη φλογώδη χείλος, μέτωπο, οφθαλμός· φως το χέρι, φως το πόδι, κι όλα γύρω σου είναι φως.

Το σπαδί σου αντισηκώνεις, τρία πατήματα πατάς, σαν τον πύργο μεγαλώνεις, κι εις το τέταρτο κυπάς.

Το άρθρο αυτό δεν θα ήταν ολοκληρωμένο, αν δεν κάναμε μια μικρή αναφορά στον σπουδαίο ποιητή που συνέθεσε τον «Ύμνο εις την Ελευθερίαν», τον Διονύσιο Σολωμό.

Κεντρικό πρόσωπο της Επαναστατικής σχολής, ο Διονύσιος Σολωμός θεωρήθηκε και θεωρείται ο εθνικός ποιητής μας, όχι μόνο γιατί έγραψε τον Εθνικό μας ύμνο, αλλά και διότι αξιοποίησε την προγενέστερη ποιητική παράδοση (κρητική λογοτεχνία, δημοτικό τραγούδι) και ήταν ο πρώτος που καλλιέργησε συστηματικά τη δημοτική γλώσσα και άνοιξε το δρόμο για τη χρησιμοποίησή της στη λογοτεχνία.

Το ποιητικό ξεκίνημα του ήταν διαφορετικό. Με αριστοκρατική καταγωγή από τη μεριά του πατέρα του, ο Δ. Σολωμός σπούδασε στην Ιταλία (έτσι μορφώνονταν τότε τα παιδιά των ανώτερων κοινωνικά τάξεων) κι έγραψε τα πρώτα του ποιήματα στην ιταλική γλώσσα. Αργότερα, όταν επέστρεψε στο νησί του «ανακάλυψε τον νέο ελληνισμό σαν μια δύναμη

άγνωστη, θαυμαστή και γονιμοποιό» (Κ.Θ. Δημαράς). Σημαντική για τη στροφή του προς τη συγγραφή στα ελληνικά θεωρείται η συνάντησή του το 1822 με τον Σπυρίδωνα Τρικούπη.

Ο Τρικούπης επισκέφθηκε τη Ζάκυνθο το 1822 ως προσκεκλημένος του λόρδου Γκίλφορντ. Η φήμη του Σολωμού στο νησί ήταν ήδη μεγάλη και ο Τρικούπης θέλησε να τον γνωρίσει. Στη δεύτερη συνάντησή τους ο Σολωμός του διάβασε το ιταλικό ποίημά του «Ωδή για την πρώτη λειτουργία» και ο Τρικούπης τού είπε «Η ποιητική σας ιδιοφυΐα σας επιφυλάσσει μια δι-αλεχτή θέση στον ιταλικό Παρνασσό. Αλλά οι πρώτες θέσεις εκεί είναι πιασμένες. Ο ελληνικός Παρνασσός δεν έχει ακόμη τον Δάντη του». Ο Σολωμός τού εξήγησε ότι δεν γνώριζε τόσο καλά τα ελληνικά και ο Τρικούπης τον βοήθησε στη μελέτη των ποιημάτων του Χριστόπουλου. Με ιδιαίτερη αφοσίωση ο ποιητής μελέτησε το δημοτικό τραγούδι και τα κείμενα της Κρητικής Λογοτεχνίας και προχώρησε στη σύνθεση των πρώτων ποιημάτων του στην ελληνική γλώσσα.

Εκτός από τον Ύμνο, τα σπουδαιότερα έργα του είναι: Ο Κρητικός, Ελεύθεροι Πολιορκημένοι, Ο Πόρφυρας, Η Γυναίκα της Ζάκυθος, Λάμπρος. Πολύ γνωστά είναι επίσης: Η καταστροφή των Ψαρών, Εις Μάρκον Μπότσαρη, Η Φαρμακωμένη. Το βασικό χαρακτηριστικό της ποιητικής παραγωγής του είναι η αποσπασματική μορφή: κανένα από τα ποιήματα που έγραψε μετά τον Ύμνο εις την Ελευθερίαν δεν είναι ολοκληρωμένο και με ελάχιστες εξαιρέσεις, τίποτε δεν δημοσιεύτηκε από τον ίδιο.

Ήταν τόσο η φήμη του και η επιρροή που ασκούσε στους σύγχρονούς του, ώστε όταν μαθεύτηκε ο θάνατός του, τον Φεβρουάριο του 1857, όλος ο λαός πένθησε. Το θέατρο της Κέρκυρας, όπου κατοικούσε από το 1828, έκλεισε και η Ιόνιος Βουλή σταμάτησε τις εργασίες της. Τα οστά του μεταφέρθηκαν στη Ζάκυνθο το 1865.

Η ημερομηνία θανάτου του (9 Φεβρουαρίου) έχει οριστεί ως η Παγκόσμια Ημέρα Ελληνικής Γλώσσας.

Γιώργος Βασιλιάς, Π

Γρηγόρης Δαγλιανάκης, Π

Χρήστος Ευσταθίου, Π

Евгений
Кочев

